

#GROTEPRIORITEITENDEBAT

Verslag / 26.04.2019

INHOUD

1	#Groteprioriteitendebat	3
2	Debatten en doembeelden	4
2.1	Armoede	4
2.2	Diversiteit en inclusie	9
2.3	Klimaat en ecologie	14
2.4	Duurzame levensloopbaan	17
2.5	Omgeving	22
2.6	Goed in je vel	26
2.7	Jong kritisch burgerschap	32
2.8	Geïntegreerd vrijetijdsbeleid	38
3	Speeddates – Aanbevelingen & concrete acties	44
4	Ranking 13 doelstellingen	47
4.1	Ranking Mentimeter	47
4.2	Ranking top 5	48
4.3	Finaal overzicht prioritering 13 doelstellingen	48

1 #GROTEPRIORITEITENDEBAT

Op vrijdag 26 april vond het **Groteprioriteitendebat** plaats. Tijdens dit debat gingen de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid, experts, jongeren en actoren uit het middenveld en uit lokale besturen in gesprek over de grote beleidsdomeinoverschrijdende - of 'transversale' - uitdagingen **waar kinderen en jongeren van wakker liggen**, en waar er de komende jaren op ingezet moet worden. Aan het einde van het debat werd er gepeild naar de prioritaire thema's die het brede jeugd- en kinderrechtenveld opgenomen wil zien in het volgende jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP). Daaruit zal de volgende regering er maximaal vijf mogen kiezen.

Het #Groteprioriteitendebat is een belangrijke mijlpaal in de opmaak van het **Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024**. Dat plan verzamelt aandachtspunten voor kinderen, jongeren en hun rechten die de Vlaamse ministers de komende jaren met hun beleid willen aanpakken. Het is de vijfde keer dat de Vlaamse Regering een jeugdbeleidsplan zal voorleggen aan het parlement. Dit gebeurt een jaar na het begin van de regeerperiode en is per decreet bepaald. De Vlaamse minister bevoegd voor Jeugd coördineert dit plan, waarbij in de uitvoering ervan wordt samengewerkt tussen de verschillende beleidsdomeinen en andere relevante actoren.

Tijdens het #Groteprioriteitendebat werd er gedebatteerd over **13 prioritaire transversale doelstellingen**. Deze doelstellingen werden geformuleerd op basis van onderzoek en cijfers uit de omgevingsanalyse Jeugd (2018) enerzijds en een omvangrijk participatief traject anderzijds. Er wordt dan ook systematisch aan een draagvlak gewerkt door middel van overleg, bevestigingen en terugkoppelingen.

In dit verslag vind je de neerslag terug van de debatten, een overzicht van acties die in het kader van de vooropgestelde doelstellingen geformuleerd werden en een overzicht van de top 13 doelstellingen en de prioritering ervan.

////////////////////////////////////

2 DEBATTEN EN DOEMBEELDEN

2.1 ARMOEDE

Doelstellingen:

De Vlaamse overheid zet in op het bestrijden van (kans)armoede van kinderen en jongeren door

- armoede bij kinderen en jongeren substantieel terug te dringen door beleidsmaatregelen te nemen waarbij het inkomen van gezinnen in een moeilijke sociaal-economische situatie verhoogd wordt en de uitgaven verlaagd worden;
- coherente beleidsmaatregelen te nemen om de basisvoorzieningen structureel toegankelijker te maken.

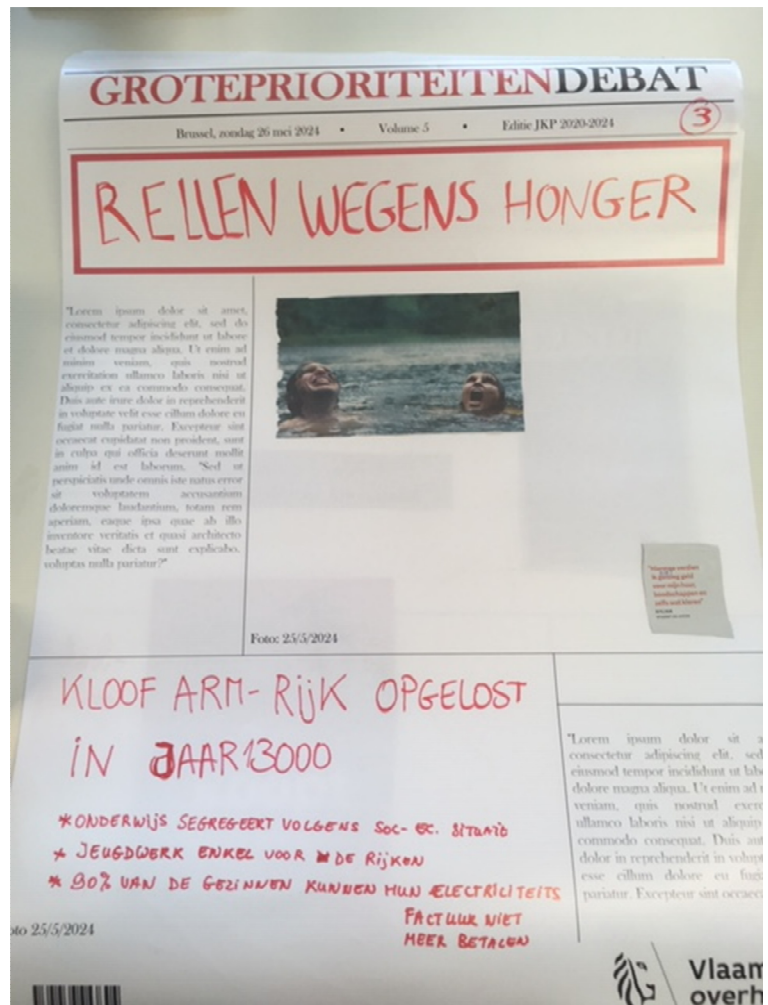
De Vlaamse overheid waarborgt dat de uithuisplaatsing van een kind of jongere, ongeacht de context, reden of omstandigheid, aan zijn of haar rechten en belangen tegemoetkomt door

- het recht op deelname aan vrijetijdsactiviteiten te garanderen;
- het recht op onderwijs en met name de continuïteit van de schoolloopbaan te garanderen;
- jongeren inspraak te geven in hun leefsituatie.

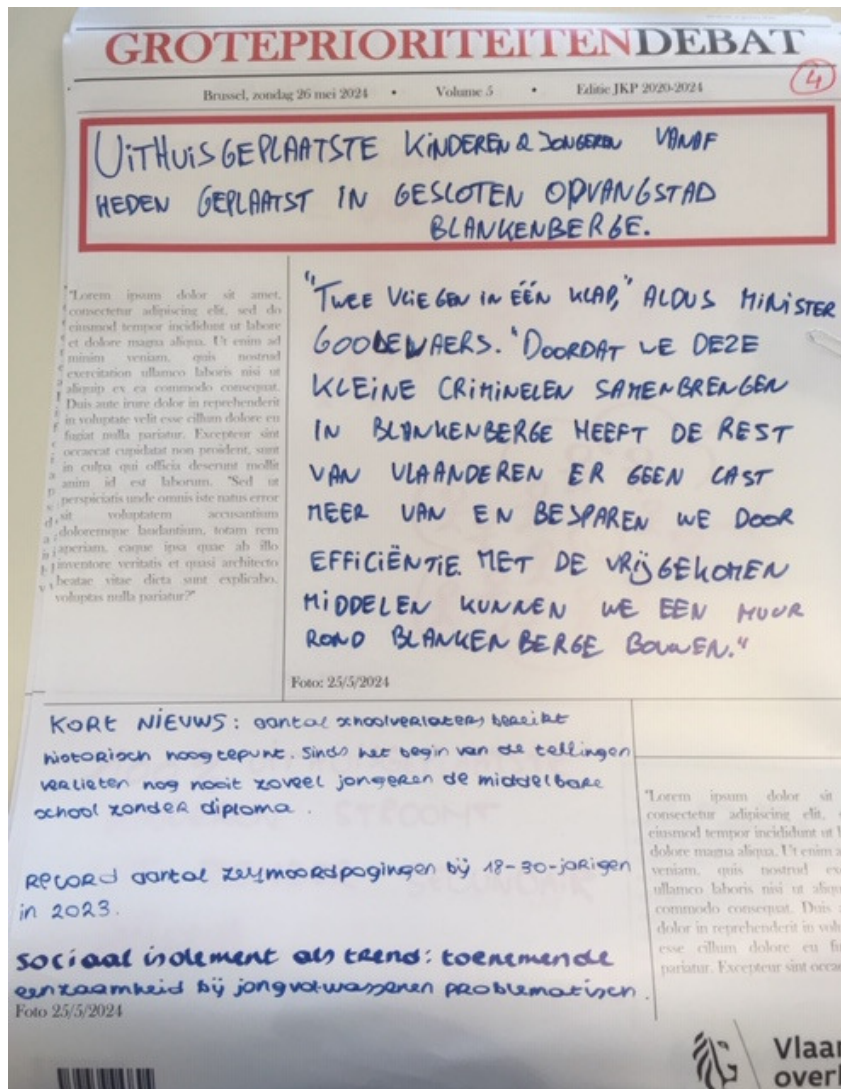
Hoofdpunten debatten:

Armoede

- Gezinnen moeten ruimte krijgen en hebben. In dit opzicht is het belangrijk dat het basisinkomen wordt opgetrokken tot de Europese minimumgrens. De praktijk wijst immers uit dat binnen Vlaanderen gezinnen deze minimumgrens niet bereiken. Dit verhoogd basisinkomen geeft een gezin meer basis en zo hebben ouders meer ruimte. Dit is *in se* een federale bevoegdheid, maar Vlaanderen heeft een belangrijke signaalfunctie. Dit kan bijvoorbeeld worden opgepakt in de bestaande overlegstructuren tussen de verscheidene bestuursniveaus.

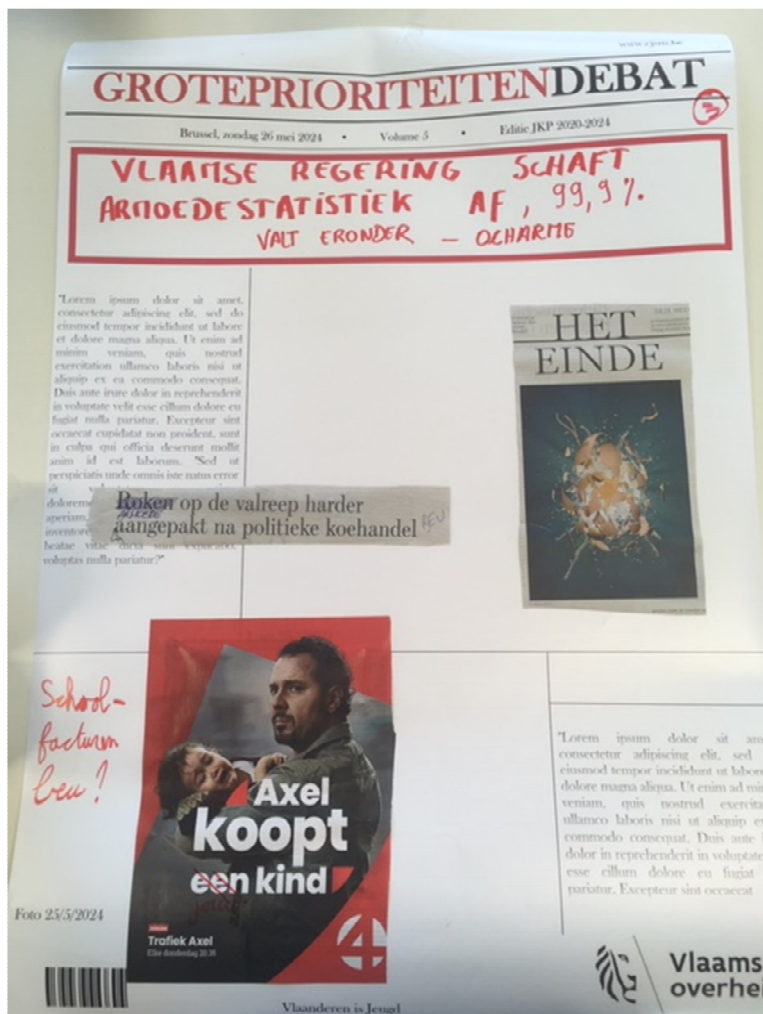
- Nog al te vaak zijn projectproepen, afkomstig van onderscheiden bestuursniveaus, niet op elkaar afgestemd. Beleid moet meer op elkaar worden afgestemd. Dit verhoogt de slagkracht en zal meer resultaatgericht zijn. Afstemming moet ertoe leiden dat op het terrein meer resultaten worden gehaald.
- Waar prioritair op moet worden ingezet, zijn basisinkomen en huisvesting. Bij deze laatste is er nood aan meer afstemming tussen de onderscheiden niveaus. Er moet meer worden samengewerkt. Nu nog worden de personen te veel, te vaak en te gemakkelijk doorverwezen naar een ander niveau of instantie. Als op deze beide punten wordt ingezet, kan dit mogelijks leiden tot minder uithuisplaatsingen (zie volgende doelstelling). De vicieuze cirkel waarin gezinnen zich bevinden, moet worden doorbroken door positieve factoren in te brengen, met name in eerste instantie inkomen en huisvesting.
- Er moet een degelijk Vlaams Actieplan Armoedebestrijding bestaan dat wordt uitgevoerd, opgevolgd en waar nodig aangepast. Door doelstellingen meer te focussen, zullen er ook meer resultaten worden gehaald.
- Er is dringend nood aan concrete acties, met concrete cijfers. Alles heeft te maken met ambitie, keuzes én toewijzing van budgetten. Budgetten zijn nu nog te beperkt. Er mag niet langer louter gewerkt worden aan symptoombestrijding noch werken in de marge. Vlaanderen wordt uitgedaagd ambitieus te zijn en te gaan voor oplossingen die impact hebben. Er is nood aan een integraal masterplan (niet louter projecten) dat beleidsdomeinen-overschrijdend werk inhoudt, en waaraan budgetten worden gekoppeld met meetbare indicatoren.
- Er moet worden gestreefd naar een afgestemde en geautomatiseerde rechtentoekenning. De overheid is soms beter op de hoogte van de (persoons)gegevens van personen, toch worden personen in vele procedures voor elke stap verplicht dit zelf te doen/in te voeren/documenten aan te leveren. Vaak verloopt dit dan ook nog geautomatiseerd (o.b.v. gegevens die overheid bovendien digitaal heeft opgeslagen/al beschikt).
- Er moet worden ingezet op een verhoogde kleuterparticipatie. Die haalt kinderen en gezinnen uit de isolatie en bewerkstelligt verbinding. Maar dit is geen exclusief verhaal. Er moet ook ruimte blijven voor een eigen keuze. Ouders moeten in hun opvoedingscapaciteiten worden versterkt (er moet respect blijven voor culturele opvoedingspatronen, voor thuisblijvers...).

- De aandacht moet uitgaan naar de jongste categorie van kinderen (0-3 resp. 0-6 jaar). Er moet worden ingezet op, geïnvesteerd in en aandacht uitgaan naar kleuteronderwijs, kinderopvang, prenatale opvoedingsondersteuning enz. Dit zijn leeftijdscategorieën waar veel impact mogelijk is, waar er verschil kan worden gemaakt.
- De huidige sociale toeslag bij het kindergeld is onvoldoende. Kindergeld moet een instrument zijn om kinderarmoede aan te pakken. Het hervormd systeem van kinderbijslag moet worden *gemonitord* op kinderarmoede. Er moet worden nagegaan hoe kindergeld effectief wordt besteed, zodat het geen toelage wordt voor de kleine middenklassegezinnen.

Wat zijn de uitdagingen van/voor Vlaanderen?

- Absolute noodzaak aan samenwerken. Dit is een transversaal thema dat andere departementen raakt of invloed op heeft. Er moet voornamelijk gekeken worden naar de meest transversale doelstellingen waarop het JKP een oplossing kan bieden. Er moet in die zin een masterplan worden uitgewerkt vanuit het standpunt van kinderen en jongeren.
- Coördinatie en monitoring is belangrijk. Dit zit niet binnen één van de diensten. Ofwel wordt iets opgelegd (erboven) ofwel eronder (ondersteunen). Er is nood aan mentaliteit en verantwoordelijkheid binnenbrengen in diensten.

- Het is een complex transversaal probleem. Kinderbijslag is een belangrijk instrument om gezinnen te ondersteunen.
- Met JKP moet er worden gezorgd voor meer impact. Het gaat om transversale doelstellingen, waarachter minstens drie of vier ministers zich moeten scharen en zich geënthousiasmeerd voelen om de uitdaging aan te gaan. De geëngageerde ministers moeten nadenken over manieren waarop de doelstellingen moeten worden geconcretiseerd. De overige ministers steunen (niet voltallige Vlaamse regering inzetten op doelstelling want waar zit dan engagement?).

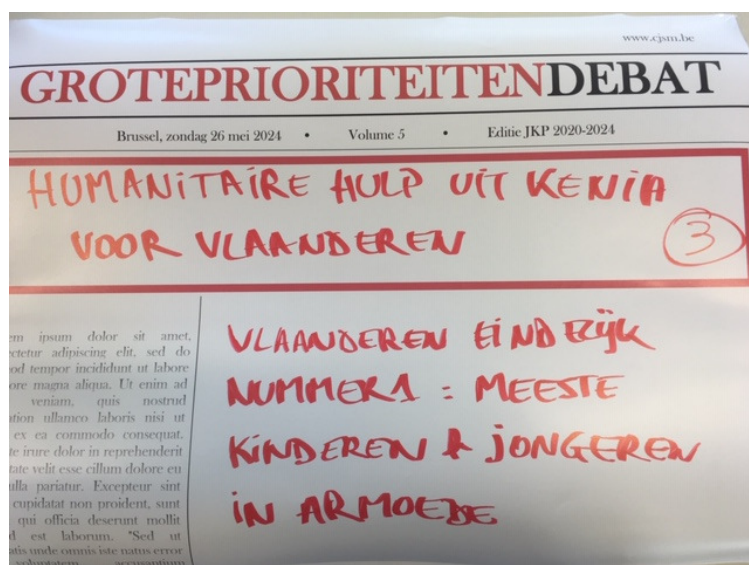
Waar liggen de prioriteiten?

- Betaalbare en gezonde voeding. Nu worstelen scholen met lege boterhamdozen. Dit is geen lokale noch schoolverantwoordelijkheid. Vlaanderen moet hierin meer haar verantwoordelijkheid opnemen, ook financieel.
- Vrije tijd, ontplooiing en talentontwikkeling, een geïntegreerd vrijetijdsaanbod. Bereikbaarheid is een belangrijk aandachtspunt, net als afstemming met onderwijs.
- Financiering en de structuur/mentaliteit hierrond. Meer *outreaching* werken.

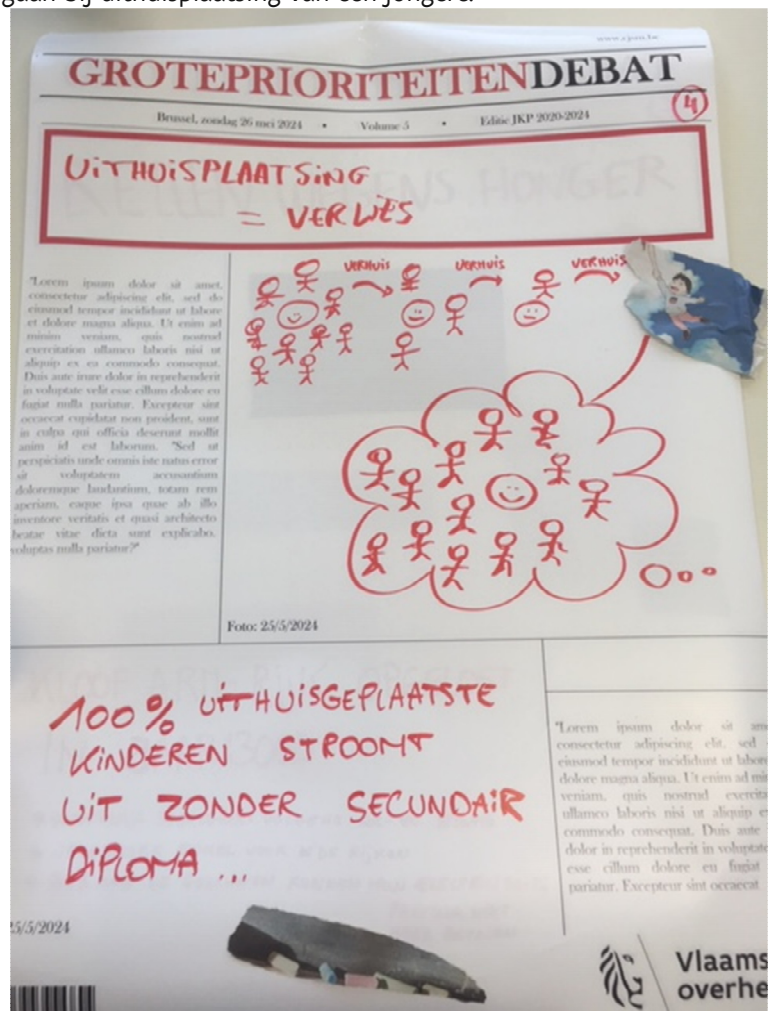
- Onderwijs speelt een belangrijke rol in het doorprikken van de vicieuze cirkel. Iedereen moet dezelfde kansen krijgen en in een richting studeren die aansluit op zijn/haar interesses en keuzen, los van sociale klasse.
- Er is nood aan een degelijke onderwijsondersteuning. De veronderstelde huiswerkbegeleiding is er (in de praktijk) niet.
- Er moet worden ingezet op mobiliteit: een vlot openbaar vervoer en veilige mobiliteit.
- Kinderen in kansarmoede met een niet-Belgische achtergrond nemen vaak de taak van tolk of administratieve ondersteuning voor volwassenen op zich. Door de extra taken die deze kinderen op zich nemen in kaart te brengen, komt inzicht op welke vlakken ouders meer ondersteund moeten worden en kunnen deze extra taken en druk op de schouders van deze kinderen worden weggenomen.
- Verbeterde levensomstandigheden (huisvesting,...) en toegankelijke gezondheidszorg.
- Het Kinderrechtenverdrag moet als leidraad dienen.
- Er wordt veel gedaan door verschillende beleidsdomeinen, intermediaire spelers enz. maar er is gebrek aan afstemming en coördinatie. Dit moet worden verbeterd. Ook moeten kinderen en gezinnen effectief worden geïnformeerd door professionals, bv. Kind & Gezin, dokters, onderwijs...
- Er is een groot gebrek aan basisvoorzieningen na gezinshereniging bij niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Deze jongeren nemen veel taken van ouders over.
- Belangrijke aandachtspunten: wonen – maximumfactuur – secundair onderwijs (richting die aansluit op interesses, keuzes en kunnen ipv sociale klasse).

Uithuisplaatsing

- Recent onderzoek bij jongeren ouder dan 18 jaar na pleegzorgplaatsing toont aan dat deze jongeren slecht scoren op van scholen, jobs, wonen enz.
 - Het gaat hier om een 'vindplaats' van sterk kwetsbare jongeren. Vaak is er een link met armoede en diversiteit. In kwantitatieve aantallen is de proportie kwetsbaarheid zeer groot.
 - Uithuisplaatsing op zich creëert reeds een kwetsbaarheid. Deze jongeren zijn sowieso 'overgeleverd' aan derden, anders dan de ouders.
 - Deze jongeren hebben een netwerk nodig. Dit is net wat ze ontbreken en wat voor hen moeilijk is te vinden. De invoering van een trajectbegeleider zou een grote steun zijn en wordt noodzakelijk geacht.
 - Eens volwassen hebben velen van deze jongeren geen terugvalbasis, ze hebben weinigen tot niemand om raad te vragen en kunnen ongelooflijk diep vallen. In de daklozenopvang is er weinig tot geen aandacht voor jongerenwelzijn.

- Evenwel is het wel nodig om deze jongeren eens 18 jaar 'vrij' te laten. Maar het blijft een open en onbeantwoorde vraag hoe om te gaan met zij die in de hulpverlening willen blijven.
- Tijdens de plaatsing moet er meer aandacht zijn voor contacten met de buitenwereld en netwerkvorming. Een voorziening is ruimer dan de 'hub' van de voorziening, een voorziening is in de samenleving. Dit is onder meer wat CANO-voorzieningen betrachten.
- Jongeren hebben recht op een vertrouwenspersoon, maar ze weten dit zelf vaak niet. Via netwerkvorming kan dit worden verholpen.
- Jongeren weten dat ze rechten hebben, maar de weg ernaar toe is moeilijk.
- Er moet een zichtbare wederzijdse verbinding zijn tussen voorzieningen met uithuisgeplaatste jongeren en het vrijetijdsaanbod, waarbij vrijetijdsaanbod ruimer is dan enkel het jeugdwerk. Er zijn veel kansen binnen lokale initiatieven. Vlaanderen moet betekenis toevoegend zijn en een specifieke rol opnemen. Dit kan via lokale afsprakennota, via toeleiding of extra middelen voor toeleiding. Er is te vaak sprake van korting maar niet over toeleiding en/of de weg ernaar toe.
- Het is belangrijk om recht op gepaste hulp te verbinden om zo uithuisplaatsing te vermijden, net als recht op gezin, waarbij aandacht uitgaat naar mobiliteit: bereikbaar, afstand enz. Ook moet er oog zijn voor de middelen die niet/niet meer naar gezinnen gaan bij uithuisplaatsing van een jongere.
- Deze jongeren leven in een zeer precaire situatie. Ze staan er alleen voor om hun rechten te effectueren. Recht op onderwijs en continuering ervan is een belangrijk probleem. Er is een gebrek aan een garantie van goed en kwalitatief onderwijs. Ze veranderen vaak van woonplaats.
- Waarom wordt uithuisplaatsing niet geplaatst als c) bij doelstelling Armoede; zeker nu nogmaals aan bod kwam dat een derde daklozen jongeren zijn.
- Er zou bij het Departement CJM een *full time* coördinator moeten zijn voor de uitvoering van het JKP.
- De continue verhuisbewegingen bij deze jongeren moeten worden aangepakt. Dit is zeker zo bij vluchtelingen en niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Ze verhuizen omwille van statuutwijzigingen, disciplinaire redenen... Dit zorgt voor een discontinuïteit in onderwijs, vriendschapsrelaties... Er moet meer bedachtzaam hiermee worden omgegaan. Er moet weer worden gedacht vanuit het kind, de jongere.
- Bij deze groep van jongeren is inspraak het belangrijkste. Onder meer de jeugdrechters hebben een belangrijke rol hierin. Er moet een inhoud en waarde worden gegeven aan het hoorrecht.

2.2 DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Doelstellingen:

De Vlaamse overheid beoogt een diverse en integrale representatie van kinderen en jongeren die rekening houdt met de intersectionele superdiversiteit van deze kinderen en jongeren door

- te sensibiliseren over stereotypering en vooroordelen over genderidentiteit, buitenlandse herkomst, handicap, kansarmoede en opleidingsniveau;
- in te zetten op een representatieve beeldvorming van kinderen en jongeren zonder stereotypering en vooroordelen in media, onderwijs en vrije tijd.

De Vlaamse overheid zet in op een gelijkwaardige behandeling van elk kind en jongere en ontwikkelt een anti-discriminatiestrategie door

- In te zetten op een gelijkwaardige behandeling van kinderen en jongeren in al hun diversiteit;
- Kom af te maken met alle vormen van structurele discriminatie en haatspraak.

Hoofdpunten debatten:

Diverse en integrale representatie

- Heel kluwen, blij dat er ook voor intersectionaliteit werd gekozen. Bedenking: genderidentiteit wordt beter seksuele identiteiten genoemd, dit gaat breder dan genderidentiteit, omhelst ook seksuele voorkeur.
- Beeldvorming: stereotypen hoeven we niet altijd uit de weg gaan. Ook stereotypen zijn onderdeel van de maatschappij. Vb. vrouwelijke man.

www.cjsm.be

GROTEPRIORITEITENDEBAT

Brussel, zondag 26 mei 2024 • Volume 5 • Editie JKP 2020-2024

APARTHEID OPNIEUW INGEVOERD

"Bye bye Belgium"

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. "Sed ut perspiciatis unde omnis iste natus error sit voluptatem accusantium doloremque laudantium, totam rem aperiam, eaque ipsa quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta sunt explicabo. voluptas nulla pariatur?"

Vlaamse Overheid schrapt de term superdiversiteit als non-issue

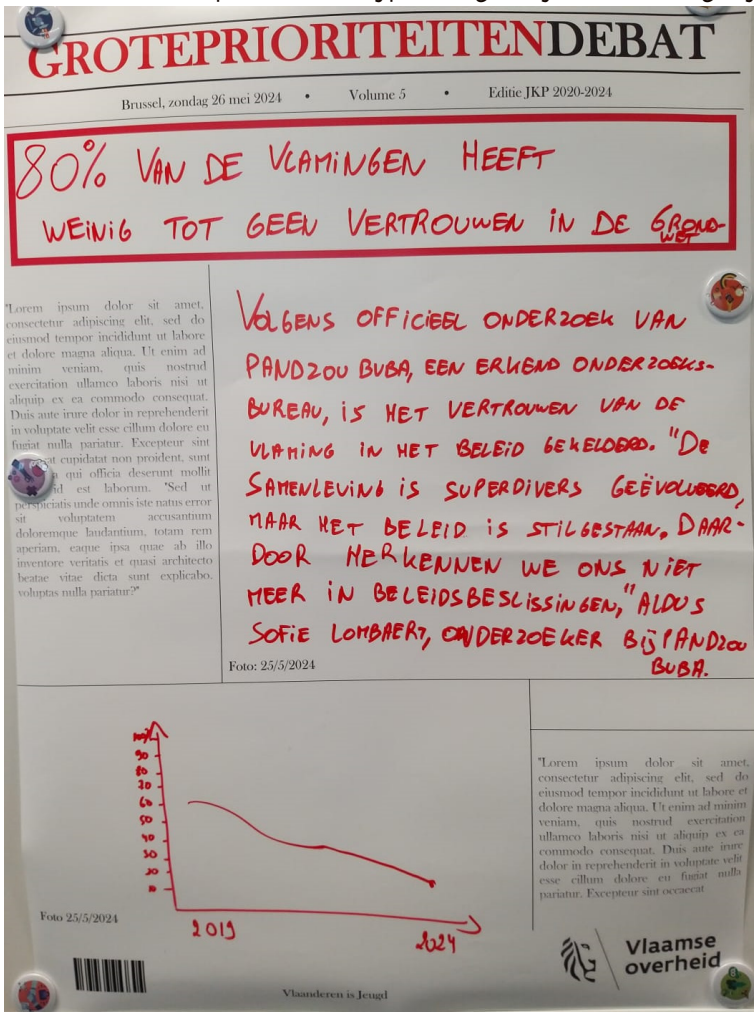
Conflicten tussen werkgemers nemen toe door tekort op de arbeidsmarkt

Daar wringt het schoentje

Foto: 25/5/2024

Vlaamse overheid

MAAR: bepaalde stereotypen dragen bij tot uitsluiting. Bijvoorbeeld 'mensen van Afrikaanse afkomst zijn lui'.

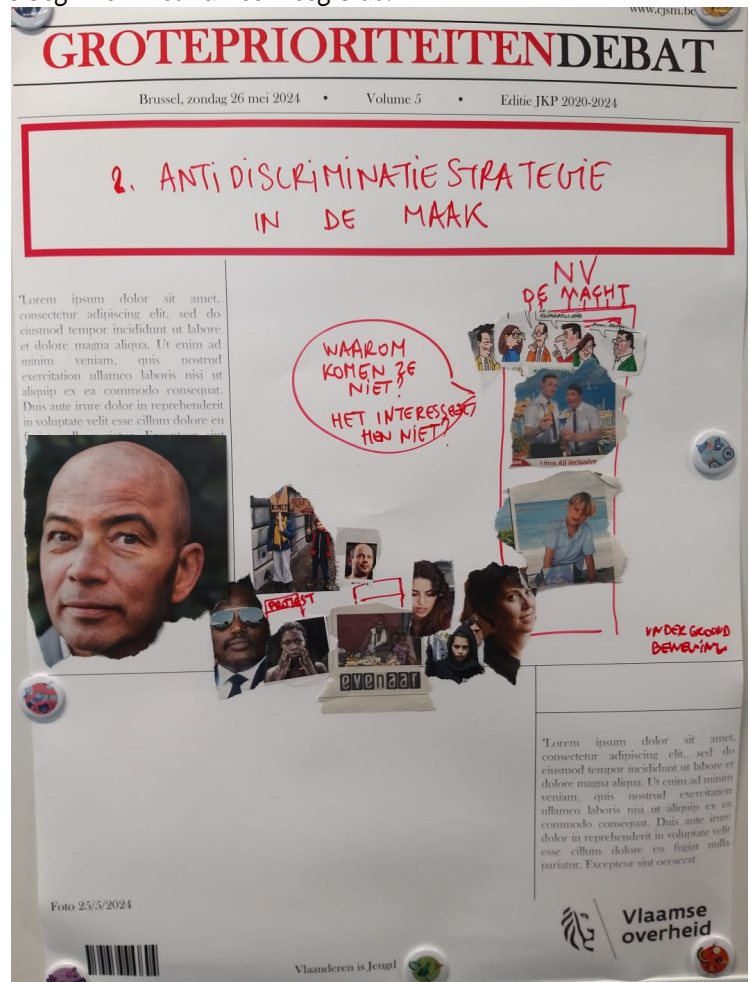

- Intersectionaliteit is een mooie aanvulling, maar kwam in speeches weinig naar voor. Je merkt dat dit begrip nog niet courant gebruikt wordt.
- Waarom noemen we het stereotyperingen? Maken we het onszelf niet te moeilijk? Is deel van diversiteit. We willen toch net diversiteit omarmen?
- We moeten sensibiliseren over stereotypen. Het gaat over de bewustwording ervan. Vb. een foto die op het journaal getoond wordt. Dat heeft een impact. Vb. mestkar van Boerenbond stelt boeren stereotiep voor. Heeft vaak negatieve impact. Nuancering is dat we stereotyperingen niet uit de weg gaan, maar ons wel bewust zijn van de gevolgen.
- De fout zit hem in het woord stereotypen. Eerste stap kan zijn om stereotypen in vraag te stellen. Is ook spanningsveld in doelgroepenbeleid: het benoemen van een doelgroep leidt vaak tot mensen in een bepaalde positie plaatsen.
- Waarom deze groepen? Ik mis geloof en cultuur, herkomst is te breed. Vaak gaat het over zeer bepaalde mensen en soorten kledij. Vb. een Europeaan of Rus wordt minder gevaarlijk aanzien dan moslim.
- Sensibiliseren over stereotypen en vooroordelen zonder ze te benoemen. Maar als je het algemeen houdt, vallen soms de moeilijkste doelgroepen er uit.
- Beter is de lijst van doelgroepen niet

exhaustief te maken.

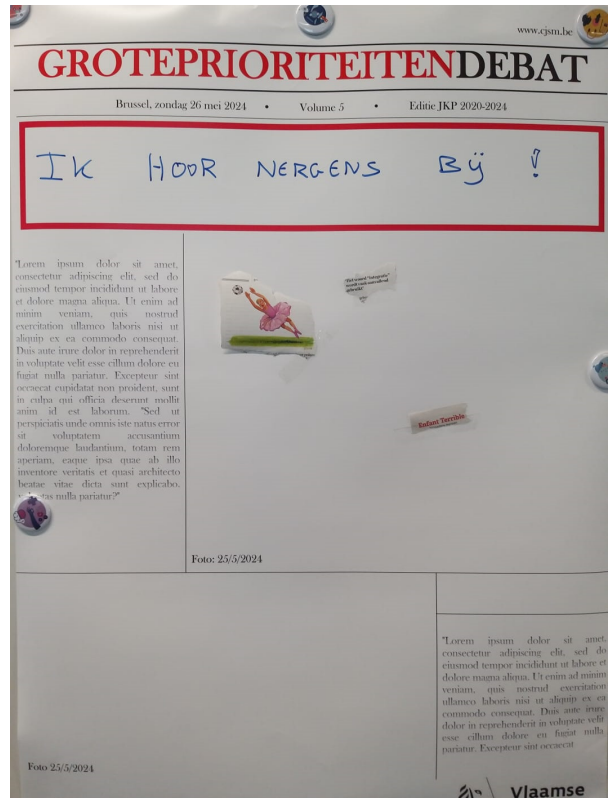
- Deze doelgroepen worden in onderzoek enz. wel expliciet benoemd. Nu duid je specifiek groepen aan en kan je daar op afgerekend worden.
- Doelstelling is negatief georiënteerd. Vaak gaat het over wat werkt niet, wat is niet goed. Wat leer je daar dan uit? Je moeten leren hoe het wel zou moeten. Dat is niet zo gemakkelijk. Hoe gaan we ermee om, zodat iedereen op een respectvolle manier wordt benaderd. Beeldvorming gaat altijd over moeilijkheden ipv waar organisaties sterk in zijn.
- Acties in onderling verband bekijken; altijd checken of werken voor één doelgroep impact kan hebben op een ander.
- Werken aan beeldvorming, wat moeten we ons daar bij voorstellen. Wordt ook de link gelegd tussen ontmoeting en samenwerking? Zo verander je beeldvorming. Herhaaldelijk elkaar ontmoeten is cruciaal voor het werken aan beeldvorming.
- Media heeft een heel grote impact, dus blijft een belangrijke. Sensibiliseren is veel te vrijblijvend, moet concreter. We moeten werken aan een mentaliteitswijziging. Cf. wat staat er in schoolboeken. Het is de taak van de organisatie om het communicatiebeleid aan te passen.
- De Ambrassade heeft mee deze doelstelling vormgegeven. Zij doen traject rond beeldvorming in de media. Dit is heel belangrijk voor jongeren. Daar gaat nog niet zoveel aandacht naartoe, we kunnen dat op de kaart zetten.

- Representatie is zeer belangrijk, maar jongeren hebben niet zoveel macht. Ze moeten ruimte krijgen. Er zijn andere voorwaarden nodig om verantwoordelijkheid te kunnen aangaan. We moeten wel opletten voor tokenisme. Gevaar van iemand van een bepaalde groep te kiezen louter om zijn of haar kenmerken die verder niets te zeggen heeft.
- Thema is gemakkelijk te instrumentaliseren. De kracht zal hem in de onderliggende acties liggen.
- Visie masterplan is basis en wordt meegenomen. We beginnen niet van een leeg blad.
- Er is schaarste aan geld en ruimte. Kijken hoe we verdelen. Dit betekent dat sommigen zullen moeten inleveren. Dit gesprek voeren we niet. Dat moet ook mee in de sensibilisering zitten.
- 2 teneuren: 1) jeugdwerk heeft al veel gedaan; andere sectoren moeten er mee op inzetten. 2) laten we verder gaan, meer doen, in de diepte werken.
- Vooral mentaliteitswijziging nodig. Andere manieren van werken zoeken.
- Vb. Startbaners komen uit diverse groepen. Dit is een combinatie van werken en diploma halen. Organisaties en scholen spelen daar op in. Maar deze jongeren krijgen veel te maken met negatieve beeldvorming. Doordat ze in dat statuut zitten, worden ze als minderwaardig gezien. Jongeren met een migratieachtergrond krijgen sowieso minder vertrouwen. Dat zijn stereotypen die moeten aangepakt worden.
- Samenleving is opgebouwd als middenklasse samenleving. Moeten we voor kwetsbare groepen steeds in blanke middenklasseprojecten blijven denken om hen vooruit helpen? We moeten die muren durven te slopen. De muren die we als blanke middenklasse opgebouwd hebben durven in vraag stellen.

////////////////////////////////////

- Representatie is daarin cruciaal. Het mogen geen nepposities zijn. Bijvoorbeeld, ervaringsdeskundigen die niets te zeggen hebben, maar wel naar voor geschoven worden als een organisatie wil aantonen dat ze aan inclusie werkt.
- Macht verdelen, ruimte geven. Durven plek opgeven
- Zoals nu geformuleerd, is zeer vrijblijvend. Er moeten plekken bestaan waar mensen zouden kunnen melden als ze verkeerd gerepresenteerd worden. Er zijn geen plekken waar je daarvoor kan aankloppen. Beeldvorming is jammer genoeg geen strafbaar feit. We moeten dat wel ergens kunnen aanklaarten.
- Heilige huisjes moeten neergehaald worden.
- Beeldvorming, stereotypen, heb je vaak niet eens door. Er moet meer gebeuren dan dingen kunnen melden. Impact van beeldvorming is gigantisch.
- Ook voorbeelden en praktische cases.
- Voorbeeldfunctie van de overheden en politici. Ook samenstelling van ambtenarij en regeringen. Ook lokale besturen.
- Onderzoekswereld is ook een wit bastion. Vanuit welke vraagstelling vertrekt men?
- 'We bereiken ze niet'? We moeten hen daarmee confronteren en vragen wat ze dan allemaal wel geprobeerd hebben. Niet enkel aandacht aan besteden, maar ook de hoofdrol laten spelen als iets wat normaal is.
- Dingen worden nog teveel vanuit witte kaders gemaakt. Dat is niet normaal, maar de norm. We moeten harder werken aan een mentaliteitsverandering. Een presentator met een hoofdoek of in een rolstoel moet normaal zijn.
- Ook persoonlijke verandering in blikvelden nodig. Voordeel is: eens je vanuit die andere bril kijkt, kan je niet meer anders kijken (naar diversiteit).
- Mensen worden in een persoonlijk schuldmodel geduwd. Mensen moeten een plek krijgen waar diversiteit normaal is. Geen gettoscholen, geen concentratiescholen.
- Als het in NL en UK wel lukt, moet je toch kunnen aantonen wat er moet gebeuren?

Anti-discriminatiestrategie

- Er moet een echte strategie rond antidiscriminatie opgezet worden. Door overheidsdiensten die veel impact hebben: arbeidsmarkt, onderwijs. Strategie moet ruimer gaan.
- Anti-discriminatiestrategie: bijvoorbeeld stimuleren van blind solliciteren. Strategie moet samenlevingsbreed zijn. Moet meegenomen worden in alle domeinen. We moeten elkaar proberen vinden in verschillende domeinen.
- Hebben we het over schoolboeken, promofolders of is het ook effectief drempels verlagen? Zit dat daar ook in verwerkt. Thema komt terug in andere thema's. Er is nog ruimte om heel concrete suggesties te doen.
- Zeer belangrijk is hoe er aan die beeldvorming zal gewerkt worden. Waarschuwen voor tokenisme, vlug iemand zoeken met bepaalde kenmerken is niet de goede strategie. Een plek van bemiddeling in beeldvorming voor organisaties die zoekend zijn, is misschien nuttig.
- Representatie is een uiting, dat is extern. Ook gaan naar de laag die er onder zit. Wat vanbinnen zit. We moeten daar ook aandacht voor hebben. Dat zit op structureel niveau. We moeten ambitieus durven zijn.
- Wat met ondernemers? Reclamemakers enz.: belangrijk om na te denken bij wie we willen sensibiliseren. Niet enkel het jeugdwerk, die doen al veel. Wat met gezin, scholen, werk, ouderen, ...

- Bij de laatste jeugdwerkcampagne moest je diversiteit nochtans met de loep gaan zoeken. Er zijn al veel dingen gebeurd, maar ook in het jeugdwerk is nog veel werk.
- Er is ondersteuning nodig om daarmee aan de slag te gaan, jeugdwerkers zijn geen sociaal werkers.
- Antidiscriminatie, maar ook antiracisme; racisme is specifieke vorm van discriminatie.
- Het idee van gelijkwaardige behandeling is niet ok. Als je in een kwetsbare positie zit, ben je niet gelijkwaardig, vertrek je niet vanuit dezelfde positie. Er moet aan gewerkt worden om mensen op gelijke startpositie te krijgen.
- Kinderrechtencommissariaat is goede zaak, maar kan er meer met de aanbevelingen daarvan gewerkt worden. Discriminatie komt daar in voor. In hun rapport hebben zij concrete casussen. In concretisering moet aanbeveling van het kinderrechtencommissariaat meegenomen worden. Jaar na jaar komen dezelfde uitdagingen naar boven.
- Bezorgd over Unia: er is wetgeving, maar er moet veel gebeuren voor het echt tot een rechtszaak komt. En dan nog wordt Unia bestempeld als klaagbarak voor bepaalde groepen. We moeten durven een plek creëren waar ook subtiele vormen van discriminatie en racisme aangeklaagd kunnen worden.
- Grijs zone vrijemeningsuiting.
- Nu past men de wet niet toe. Daarmee haalt men de wetgeving onderuit. Kijken naar gelijkheid vs gelijkwaardigheid. Formuleringen moeten juist zitten. Unia en Kinderrechtencommissariaat kunnen signaleren.
- Boek Naima Charkaoui: impact van racisme en discriminatie blijven melden en aandacht vragen voor de slachtoffers. Ook blinde vlek bij mensen in beeld brengen, ze zijn zich niet altijd bewust van racisme. Vb. subsidiëring, kinderopvang en cultuur: dat is voor iedereen gesubsidieerd, niet enkel voor bepaalde doelgroepen.
- Wie weet waar je terecht kan als je gediscrimineerd wordt. Wie begeleidt je daarin, wie is je vertrouwenspersoon, wie geeft je nog even het gevoel dat je een mens bent. Scholen zouden deze taak op zich kunnen nemen.
- Ook inzetten op middenklasse om hen bewust te maken van vooroordelen. Vb. in scholen is men daar heel erg naar op zoek. Bij formulering ook specifieke sectoren benoemen.

2.3 KLIMAAT EN ECOLOGIE

Doelstelling:

De Vlaamse overheid maakt het mogelijk dat kinderen en jongeren ecologisch verantwoorde keuzes kunnen maken en geeft hen een stem in de toekomst van de planeet door

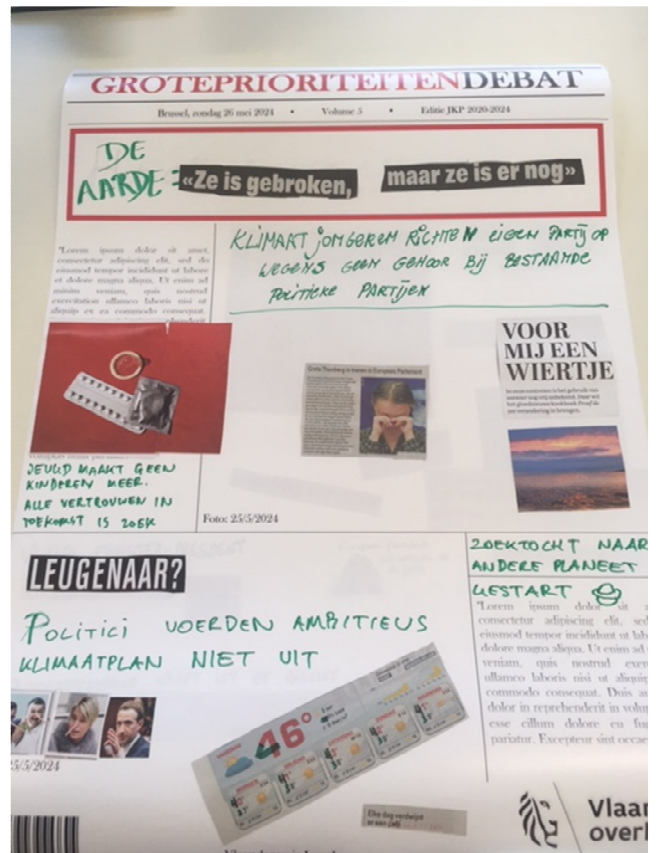
- Duurzame alternatieven toegankelijk en betaalbaar te maken;
- informatie en kennis over ecologisch verantwoorde opties beschikbaar te maken en actief te verspreiden naar alle kinderen en jongeren;
- een verregaand en gedragen klimaatbeleid en -actieplan op te maken waarbij kinderen en jongeren volwaardige actor zijn.

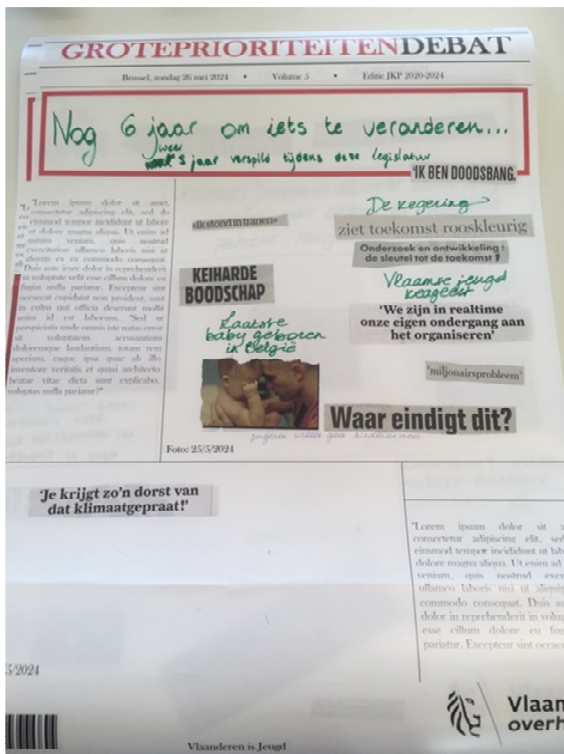
Hoofdpunten debatten:

Klimaat is een overkoepelend thema. Er zijn veel linken met andere thema's. Bovendien heeft het veel effect: globaal én in de eigen samenleving. Veel kansen om andere thema's te doen draaien: bv. op een positieve manier tewerkstelling creëren. Er zijn veel linken met kinderen en jongeren; het raakt hen, ze kunnen het zelf in handen nemen. Daarnaast heeft deze prioriteit ook linken met de andere prioriteiten.

Als je geen geld hebt voor fairtrade producten, ga je ze ook niet kopen.

- Het thema is erg transversaal: mobiliteit, jeugdruimte, wonen → kan allemaal verbonden worden met dit thema. Deze doelstelling is ook een antwoord op wat er leeft bij kinderen en jongeren. Het gaat heel sterk over toekomstperspectief.
 - Deze prioriteit heeft ook een grote impact op de gezondheid van de jeugd: luchtkwaliteit, beweegruimte. Gezondheid is voor alle politieke partijen een belangrijke insteek om ze over de streep te krijgen.
 - Ook in termen van economie is deze prioriteit niet onbelangrijk: het kost zozegegd te veel, maar op termijn brengt het op, doordat het veel toekomstige kosten teniet doet
- Ecologie is voor veel mensen ver van hun bed. Interessant om te onderzoeken of dit ook kan opgehangen worden aan lokaal beleid. Het is bovendien aan overheden om de voorbeeldfunctie hierin te vervullen. Het kan een manier zijn voor de Vlaamse overheid om via lokale besturen dichter bij de jongeren te staan.
- Bij het schrijven van adviezen komen er vaak problemen naar boven, omdat het thema enkel op Europees/internationaal niveau kan aangepakt worden. Op de tussenniveaus zijn het soms maar kleine oplossingen.
- Het is een debat dat niet maar pas wordt gevoerd. Men praat hier al decennia lang over. Soms wordt er zelfs een tegendebat gevoerd (betonstop is een element), maar er moet gekeken naar wat er gaande is in de regio's.
- Er zijn heel wat goede voorbeelden, maar bij dit thema is er echter een nieuwe uitdaging: Maak een beleid waarbij kinderen en jongeren een volwaardige actor zijn.
- De overheid heeft een zwaardere verantwoordelijkheid cf. het ongezonde van roken: er werden allerlei soorten lapmiddelen voorzien, maar pas door het verbod is er een mentaliteitsverandering gebeurd.

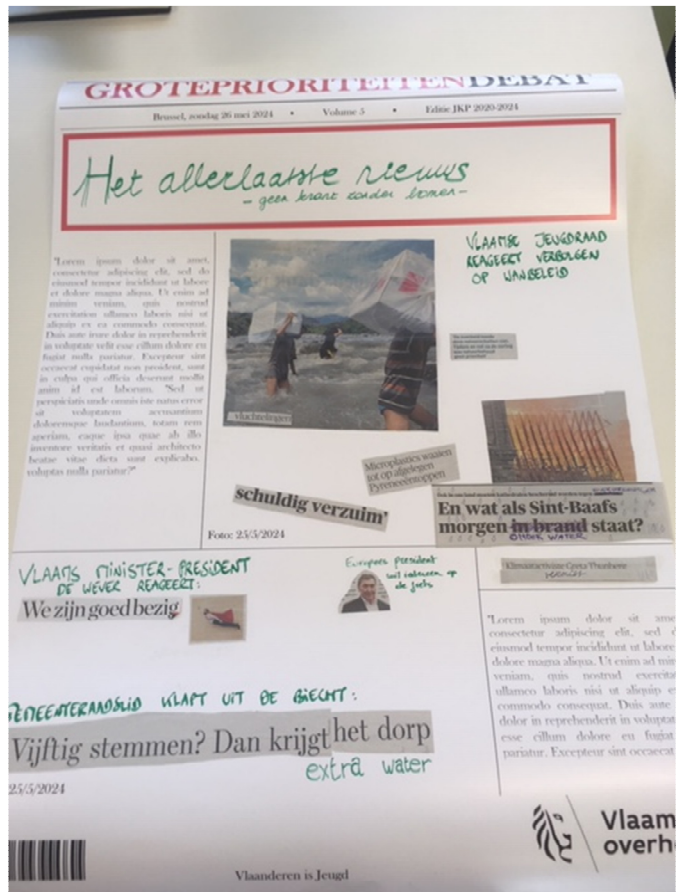
- Er moet een positieve boodschap uit de overheid komen. Niet steeds negatief. Bv. economie kan een positieve verandering krijgen door in te zetten op het klimaat.
- Daarnaast moet de overheid het draagvlak verbreden. Vb. De Aanstokerij kan via spel op maat mensen sensibiliseren. Sense of urgency is er wel, maar ergens is men toch de kat uit de boom aan het kijken. De VN verplicht ons hier iets mee te doen, dus waarom zouden we het dan niet doen. Als overheid moet je het signaal geven dat je ervoor wil gaan, en niet bij enkele negatieve stemmen opnieuw omdraaien. De feiten hoor je niet roepen. Als het niet in het JKP staat, gaat het dan niet opnieuw op de achtergrond verdwijnen.
- we geraken er niet als we ons blijven focussen op kleine acties. Er is nood aan overkoepelend beleid. Daarnaast moeten we rekening houden met hoe jeugd zijn stem wil uiten. Soms moeten er grote bochten genomen worden om die stem binnen te krijgen in het systeem.
- Het is de rol van de overheid om de jeugd hierin te helpen

Over de doelstelling

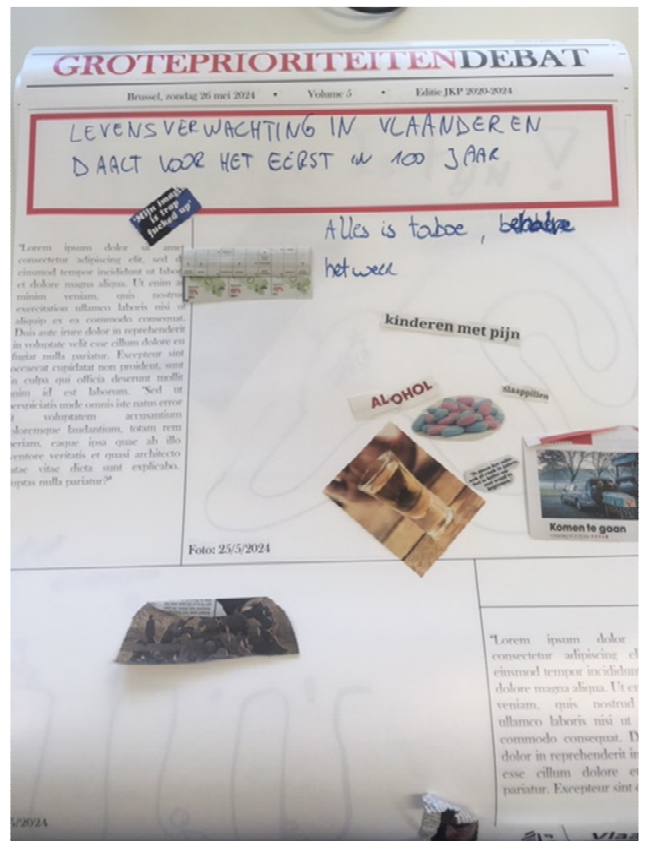
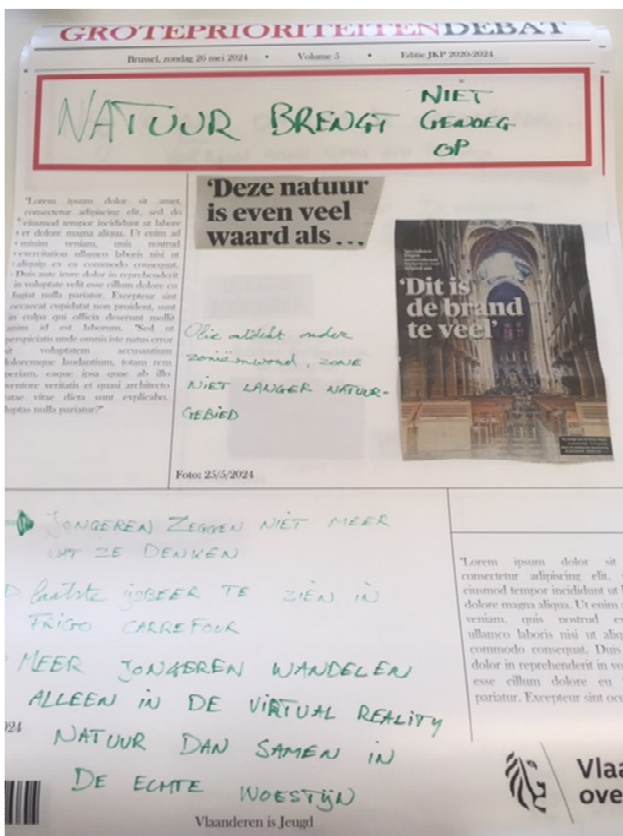
- Binnen punten a & b is het betaalbare erg belangrijk, maar in het algemeen is het vooral de c die belangrijk is, m.n. het actorschap van jongeren dat hierin opgenomen wordt. We moeten aan de andere kant wel opletten dat er niet wordt gepolariseerd (rond betaalbaarheid e.d.). Veel jongeren hebben nog traditionele ideeën.
- Deze prioriteit is een grote kapstok om concrete doelstellingen aan vast te haken. Ook de Vlaamse overheid kan ook een rol spelen om duurzaamheid & ecologie in het leven van kinderen en jongeren een plaats te geven.
- Andere doelstellingen hebben een specifieke doelgroep op het oog. Dit hier gaat over alle groepen. Op die manier werkt het verbindend.
- Als deze doelstelling niet wordt meegenomen in het JKP, is het toch belangrijk dat ze meegenomen wordt door de Vlaamse overheid.

Kinderen en jongeren en klimaat

- In de lagere school zijn ze al veel sterker bezig rond klimaat. Als het gaat om attitudeverandering; heeft dit een groter effect dan enkel beleidsmaatregelen.
- Het is belangrijk dat we good practices in kaart brengen. Er zijn namelijk heel wat goede voorbeelden op verschillende niveaus.

- In Hoogstraten werken ze zowel transversaal als met een duurzaamheidsambtenaar. Dit is een mooie invulling van de voorbeeldfunctie. Bij dergelijke functies is de rol van die persoon super belangrijk. Je moet er ook voor opletten dat niet alles naar die persoon wordt doorgeschoven, die moet juist iedereen mee krijgen in zijn verhaal en andere diensten en organisaties bijstaan in de attitude-aanpassing.
- firestarter' = Scoutsleider die carpools stimuleert. Er is een firestarter nodig om anderen te inspireren.
- Fairtradescholen: kinderen die ouders op 'ecologisch' gedrag aanspreken. Belangrijk om de jeugd zelf hierin te onderbouwen.
- Werken rond woontypologieën: jongeren hebben een standaard woning in hun hoofd.
- LEZ (lage-emissiezones)
- We moeten luisteren naar jongeren die het woord nemen, maar ook op zoek gaan naar jongeren die mogelijk een afwijkend beeld hebben. De informatie rond ecologisch verantwoorde opties is een stap, maar nog niet voldoende. VJR zet dit onderwerp actief in het debat.
- Er is een duidelijke link met kritisch burgerschap. Dit gaat niet eens over top-down inspraak aangezien de jeugd bottom-up aangeeft dat ze dit onderwerp belangrijk vindt.
 - Er is een krachtig signaal van de jeugd. Het zou een schande zijn, moest dit geen plaats krijgen binnen het JKP.

2.4 DUURZAME LEVENSLLOOPBAAN

Doelstellingen:

De Vlaamse overheid zorgt ervoor dat jongeren een leerloopbaan op maat aangereikt krijgen met het oog op het terugdringen van het aantal jongeren dat de school verlaat zonder diploma door

- in te zetten op leerloopbaancoaching op maat;
- aandacht te hebben voor de talenten en interesses van elke individuele jongere; aandacht te hebben voor de competenties die zij reeds vergaard hebben.

De Vlaamse overheid zorgt ervoor dat jongeren, met specifieke aandacht voor NEET-jongeren (Not in Education, Employment or Training), toegang hebben tot kwaliteitsvolle jobs die aansluiten bij hun interesse en talenten door

- een vernieuwend arbeidsmarktbeleid;
- jongeren als actoren in het creëren van duurzame jobs te versterken.

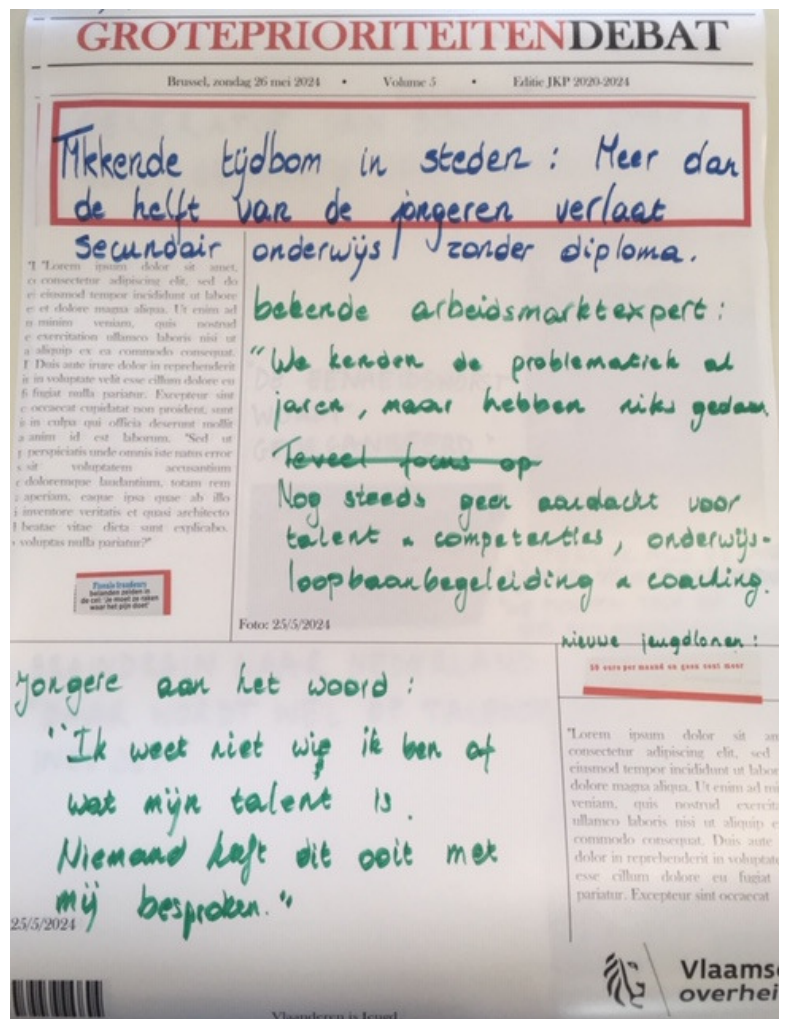
Hoofdpunten debatten:

Transversaal handelen door onderwijs erbij te betrekken

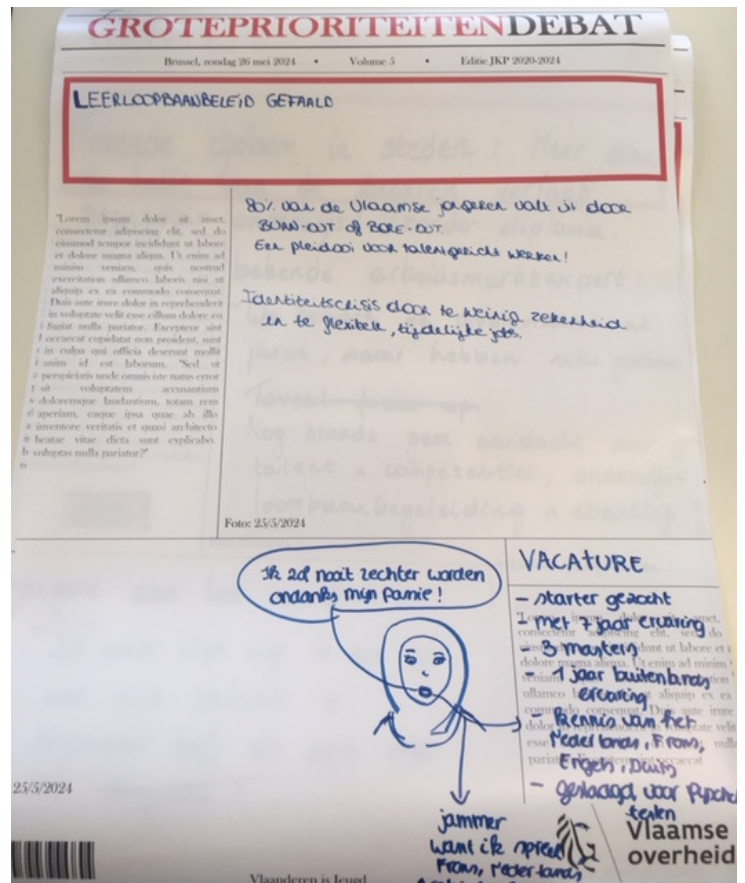
- Onderwijs vormt de basis voor de socio-economisch situatie van jongeren. De beste manier om uit een moeilijke situatie te ontsnappen is door middel van onderwijs. Een goed onderwijs is noodzakelijk om moeilijke situaties te verbeteren, dus prioritair. Ook is onderwijs noodzakelijk om te helpen met de andere doelstellingen te bereiken.
- Transversaal werken, gedragen oplossingen nodig. Onderwijs dus ook betrokken, goed dat hier aandacht aan gegeven wordt.

Vroegtijdig schoolverlaten

- Focus op vroegtijdig schoolverlaten: degenen die vroegtijdig de school verlaten, hebben moeite om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. Jongeren hebben vaak een rugzak; de juiste richting vinden is dus belangrijk voor hen om een goed traject te krijgen.

- Onderwijsloopbaanbegeleiding en aandacht voor talenten worden door jongeren gevraagd (uit een nood). Het is belangrijk om hierop in te zetten. De school vroegtijdig verlaten is dus een symptoom; talentengericht begeleiden is meer geschikt om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen.
- Cijfers over jongeren die vroegtijdig school verlaten zijn erg hoog in Antwerpen (zelfs hoger dan in Brussel). In steden gaat het om een substantiële groep schoolverlaters. Inzetten op talenten en interesse van jongeren en aandacht hebben voor competenties die jongeren hebben, zijn prioriteiten. Belangrijk om dit mee te nemen.
- Bij blijven zitten: waarom moeten jongeren sommige vakken opnieuw doen, terwijl ze voor dit vak geslaagd waren? Onderwijs is rigide en moet dus flexibeler zijn. Succeservaringen zijn belangrijk en het is belangrijk dat jongeren niet opnieuw dezelfde vakken moeten volgen.
- 80%-90% die in BUSO belanden, hebben door stress-gerelateerde problemen de school verlaten, maar ook omdat er geen keuzevrijheid op scholen is en omdat die jongeren in bepaalde richtingen gepusht worden. Dit is voor hen niet motiverend. Daarom is er veel talent dat niet goed benut wordt.
- Sterke focus op diploma. Niets over het feit dat jongeren veel stages moeten doen en over de hoge verwachtingen van de werkgever. Om ervaring op te bouwen moet je onder je niveau gaan werken. Hoogopgeleiden worden met heel hoge eisen geconfronteerd. Van contract naar contract gaan en met moeite een vast contract krijgen. Ook moeite doen om na te gaan wat ze precies willen doen.
- De aansluiting tussen de studie en de jobmarkt is niet altijd soepel. Jongeren krijgen dan minder kansen, omdat ze niet altijd goed weten waarom ze bepaalde keuzes maken.
- Als men aandacht wil hebben voor de talenten, dan moet het al in de school gebeuren: leerkrachten moeten al proberen na te gaan wat het traject van de jongere is. Jongeren begeleiden op basis van hun talenten en niet hun capaciteiten.
- Onderwijs moet hervormd worden. Men moet niet bij leerloopbaancoaching blijven, er moet veel meer gebeuren (en voornamelijk binnen onderwijs). Nood aan concrete acties en niet alleen aan beleidsplannen. Men mag hier ambitieus zijn.
- Leerloopbaan moet niet alleen maar op school focussen. Ook buitenschoolse situaties moeten meegenomen worden.

Discipline

- Scholen = zeer gestructureerd; thuissituatie is minder/niet gestructureerd. Discipline en rigiditeit moeten bij scholen blijven. Structuur en discipline zijn noodzakelijk om na de school vooruit te kunnen gaan.
- Onderwijsloopbaanbegeleiding wordt voor jongeren beslist, waardoor flexibiliteit nodig is. Niettemin moet de focus zijn op de talenten en competenties van jongeren, dus de diploma-mentaliteit moet een beetje los gelaten worden.
- Onderwijs moet motiveren om daarna verder te gaan.
- Te veel keuzes hebben, kan ook stressvol zijn voor jongeren, dus structuur is belangrijk.

- Discipline is nodig, omdat jongeren het hebben nodig om alles af te ronden. Dus flexibiliteit mag, maar de discipline moet blijven bestaan.

Vragen deelnemers

- Zullen andere departementen deze doelstellingen ook meenemen? JKP is plan van Vlaamse Regering, dus het is de bedoeling dat het mee getrokken wordt door andere departementen (werk, onderwijs, andere domeinen, etc), maar dat het gecoördineerd wordt door jeugd.
- JKP: jongeren hebben andere behoeftes dan volwassenen. Belangrijk om te onderstrepen dat de doelgroep niet moet verdwijnen. Vraag deelnemers of er concrete budgetten zijn voor het JKP. Dat is inderdaad de bedoeling.

Jongeren als heterogene groepering

- De groep jongeren is heel divers. Een intersectionele benadering moet rekening houden met het heteroog karakter van deze doelgroep. Verschillende doelgroepen apart benoemen, maar wel allemaal integreren in doelstellingen is belangrijk. Er bestaan concrete intergenerationele oplossingen (ouderen die willen stoppen met werken en jongeren die willen werken). Samen kijken naar oplossingen tussen deze groepen.

Diploma versus competenties

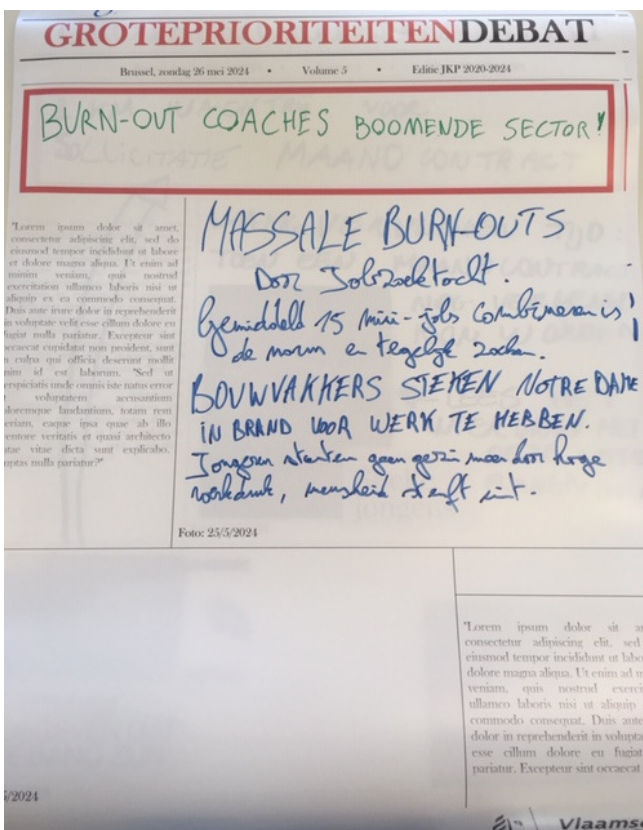
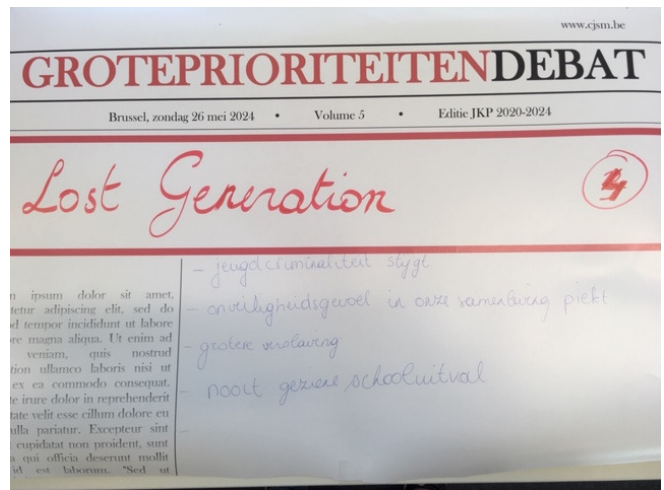
- Oproep naar werkgevers: jongeren moeten bepaalde competenties hebben om een functie te kunnen vervullen. Afstappen van deze houding, jongeren moeten ook op de werkvloer ondersteund worden. Ondersteuning is veel te beperkt aanwezig. Jongeren worden op de jobmarkt losgelaten zonder assistentie.
- Duaal leren wordt als vernieuwend gezien. In deze setting dienen jongeren te studeren om een diploma te halen, maar werken tegelijkertijd. Zolang dat ze geen diploma hebben, doen veel werkgevers moeilijk. Arbeidsmarkt moet hier misschien van af stappen.
- Er bestaan al trajecten (Oscar tool), maar deze hebben niet het verwachte effect op de feitelijke situatie. Belangrijk om het te verzilveren. Ook belangrijk dat jongeren ook goed zien van waar dat ze komen en wat ze geleerd hebben.
- Zowel laag- als hoogopgeleiden moeten geholpen worden. VDAB moet duurzamer assisteren en niet proberen om zoveel mogelijk cijfers te boeken (target georiënteerde houding is problematisch).

- Bewegen naar een markt waar het diploma minder belangrijk is, en waar meer gefocust wordt op de vaardigheden.
- Het is soms moeilijk om de mensen te motiveren om een diploma te halen.
- Men moet investeren in andere manieren om jongeren aan de slag te krijgen.

Tijdelijk tewerkstelling en job-naar-job transitie

- Ook dagcontracten en interimarbeid zijn een aandachtspunt. Men kan geen leven opbouwen op deze basis. Overheid moet jongeren begeleiden in de transitie van job-naar-job.
- VDAB moet nadenken over hun sanctioneringsbeleid i.v.m. uitstromen van baan naar baan. Overheid moet op alle instituten en niveaus richting een veranderende loopbaan denken.
- Levenslang leren en 'on the job learning' moet veel meer gestimuleerd worden.
- Overheid moet reageren op de specifieke situaties van jongeren (kortopgeleide is niet gelijk aan langopgeleide jongeren).
- Let op. "vernieuwende arbeidsmarkt" in de doelstelling kan op verschillende manieren opgevat worden; kan ook 'de hele markt flexibiliseren' bedoelen. Maar, duurzame jobs als thema geeft de richting van de doelstelling.

- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het systeem duurzamer wordt (zekerheid over job, over je rechten, over je inkomen)? Zorgen dat het systeem op papier is zoals het zou moeten zijn.). Stabiliteit creëren voor de werknemer (betere gezondheid, minder stress, meer zekerheid, ...).
- Punt b. heeft te maken met ondernemerschap / actorschap van jongeren. Bescherming van ondernemers en zelfstandigen (denk aan ziekte, ongelukken). Ander voorbeeld: interesten op leningen zijn erg hoog. Microstartersleningen zouden beschikbaar gemaakt moeten worden.
- Activeringsbeleid is goed, maar er wordt weinig rekening gehouden met andere factoren die ook voor jongeren problematisch kunnen zijn (zoals hun persoonlijke situatie). Waarom loopt het fout is vaak de vraag? Want als het hele pakket niet wordt meegenomen (d.w.z. ook rekening houden met andere factoren), dan haken jongeren misschien af. Duurzaam werk is wat het moet worden.
- Tijdelijke contracten zijn vaak de norm, bieden geen zekerheid, en jongeren kunnen niet op zelfstandige basis wonen. Belangrijk aspect is om zekerheid te geven aan jongeren. De Vlaamse overheid moet tegen jobs met een slechte kwaliteit optreden, extra belasting heffen op bedrijven die bijvoorbeeld dagcontracten gebruiken. Verder moeten werkgevers geresponsabiliseerd worden.
- Ook mogen onbetaalde stages niet meer plaats vinden.

2.5 OMGEVING

Doelstelling:

De Vlaamse overheid maakt werk van duurzame en veilige buurten waar kinderen en jongeren graag wonen en vertoeven door

- kwaliteitsvol wonen te garanderen;
- groene speelruimte en hangruimte te waarborgen en te creëren;
- een autonome en veilige manier van verplaatsen voor kinderen en jongeren te garanderen;
- de stem van kinderen en jongeren mee te nemen in het vormgeven van de buurt.

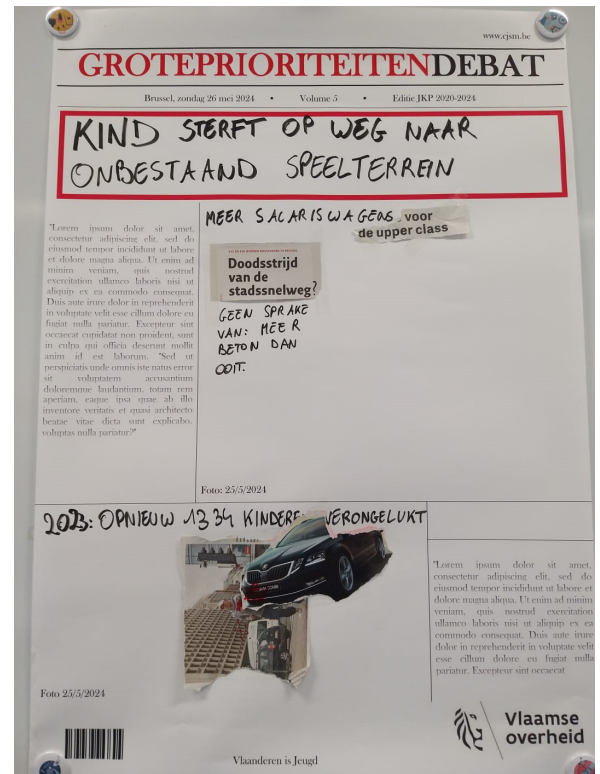
Hoofdpunten debatten:

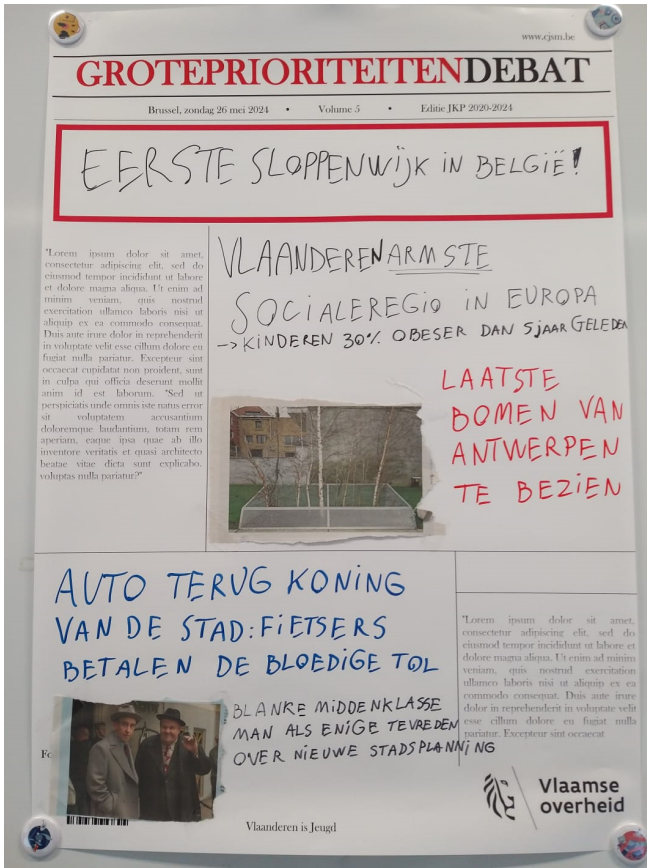
De doelstelling van 'Omgeving' is een sterk **transversale doelstelling** die op verschillende beleidsniveaus doorwerkt (federaal, regionaal, bovenlokaal en lokaal). Het onderwerp is er één van de **lange termijn**: wat we nu beslissen zal pas zijn effect hebben op de volgende generatie kinderen en jongeren, maar is noodzakelijk om Vlaanderen leefbaar te houden.

Algemeen vinden de deelnemers van het debat het belangrijk dat kinderen en jongeren betrokken worden in het vormgeven van specifieke omgevings- en mobiliteitsplannen (bv. vervoerregio's, RUP, MER, MOBER, de Lijn,...) en dat van bij het begin. Een **kind- en jongerentoets** is van essentieel belang. De beste vergelijking is te maken met de kanarie in de steenkoolmijn. Als de kanarie het niet overleeft, zal de rest van de bevolking het ook niet overleven. Bovendien zijn kinderen en jongeren minder vatbaar voor het NIMBY-syndroom en zullen ze meer in het algemeen belang van kinderen en jongeren denken, in plaats van hun eigen belang.

De prioriteit is belangrijk om de andere prioriteiten te verwezenlijken, aangezien ze zo sterk **preventief** werkt (effecten op bv. armoede en psychisch welbevinden).

De doelstelling omvat verschillende aspecten:

Ruimte

Vlaanderen staat gekend als een echte nevelstad, waarbij het klassieke onderscheid tussen stad en platteland niet van toepassing is. Het VITO berekende dat Vlaanderen anderhalf miljard euro per jaar verliest door de verspreide bebouwing. De eco-kost is dus gigantisch.

De Vlaamse bouwmeester, Leo Van Broeck, pleit voor de betonstop en spoort ons aan om actie te ondernemen. De Vlaamse open ruimte staat immers onder druk. Bij het ontwikkelen van nieuwe buurten, wijken en verbindingswegen, moet er voldoende open en flexibele ruimte blijven. Vlaanderen kan hier een sensibiliserende rol opnemen om lokale besturen te wijzen op de voordelen van open ruimte. Verder kan de Vlaamse overheid ook het goeie voorbeeld geven, bv. door steenwegen op een goeie manier te herontwikkelen.

Een idee is om mensen vanuit Vlaanderen fiscaal te belonen als ze werken en wonen op dezelfde plek. Dit kan ook als ze bv. beslissen om kleiner te gaan wonen.

Er is te weinig speelruimte voor kinderen en jongeren. Ook de echte open ruimte (gebieden die we terug geven aan de natuur) staat onder druk in Vlaanderen. Bossen en parken zijn momenteel vaak gebruiksruimtes.

Bovendien zijn mensen minder en minder tolerant voor spelende kinderen en jongeren. Vaak maken ze te veel lawaai of worden ze beschouwd als hangjongeren die de boel verstoren. Een klassiek conflict is er met eigenaars van woningen op het platteland die hun woning gekocht hebben om rust te vinden en liever geen sportclub of jeugdwerking zien in hun buurt. Hoe kunnen we de verschillende belangen verzoenen?

Een mooi beleidsinitiatief is het bewegingsvriendelijker maken en openstellen en gebruiken van lege schoolspeelplaatsen. Deze filosofie kan doorgetrokken worden naar andere omgevingen en binnen- of buitenruimtes. In Brussel gaat de overheid bijvoorbeeld actief werken rond schoolomgevingen (<https://www.bruzz.be/onderwijs/gewest-investeert-schoolomgeving-2018-01-10>).

Een belangrijk aspect bij het vormgeven van de speelruimte is dat het voor elk kind mogelijk moet zijn om dicht bij zijn thuis te spelen. De overheid moet inzetten op de juiste prioriteiten ("Spelen voor de deur en parkeren om de hoek"). Permanente groene hoekjes op straat- en buurtniveau zijn daarom van essentieel belang.

De economische belangen van bouwpromotoren en het achterliggende lobbywerk kan niet onderschat worden. Het lokale niveau moet er voldoende over waken dat ze niet te hard meegaan in het verhaal van de bouwpromotoren, maar hen net overtuigen van de meerwaarde van een participatief traject met de buurt en het open laten van voldoende ruimte. Op lange termijn kan dit de waarde van een bepaalde plek net ten goede komen. Bedrijven zoals Jan De Nul beginnen meer

en meer het belang van stakeholder management te snappen. Door de draagkracht in de buurt te verhogen, besparen ze vaak een pak geld, omdat ze minder lopende procedures hebben. Hier ligt een belangrijke rol voor het lokale bestuur om bouwpromotoren te wijzen op die voordelen.

Mobiliteit

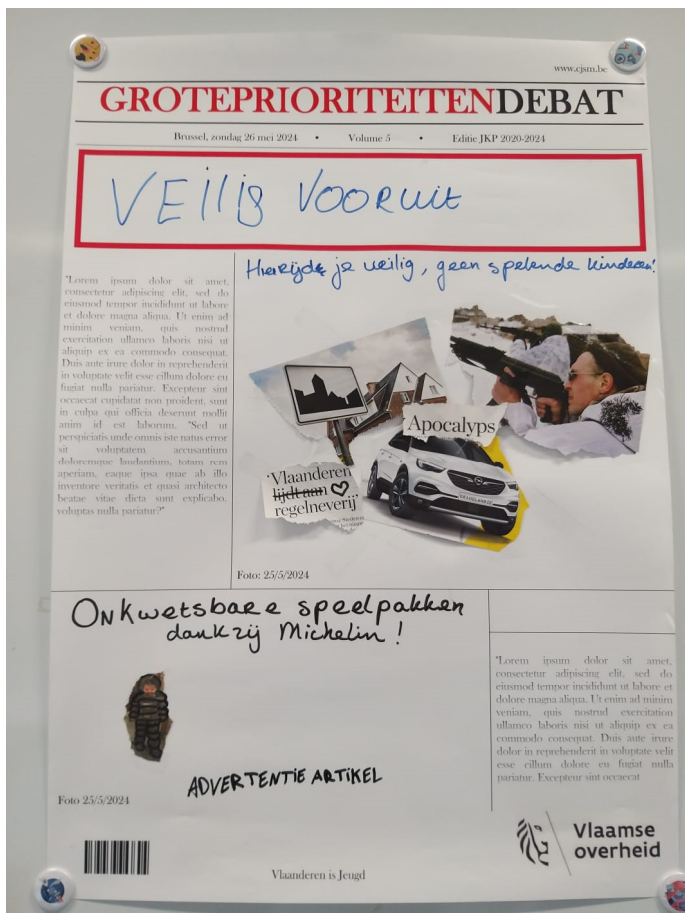
Jongeren en kinderen die op het platteland, in verkavelingen, of in de rand wonen, hebben problemen om zich te verplaatsen. Vaak zijn ze aangewezen op openbaar vervoer en fiets, maar laat dat net twee zaken zijn waarin Vlaanderen achterop loopt.

Openbaar vervoer organiseren op het platteland is een dure aangelegenheid. Gemakkelijker is het om als overheid in te zetten op fietsvriendelijke infrastructuur en een echte inhaalbeweging te doen.

Door te kijken naar de assen die jongeren en kinderen aandoen om zich te verplaatsen naar school, jeugdbeweging, sportclub kan je groene en blauwe aders organiseren in een stad. Dit zorgt voor een sterk en veilig speelweefsel.

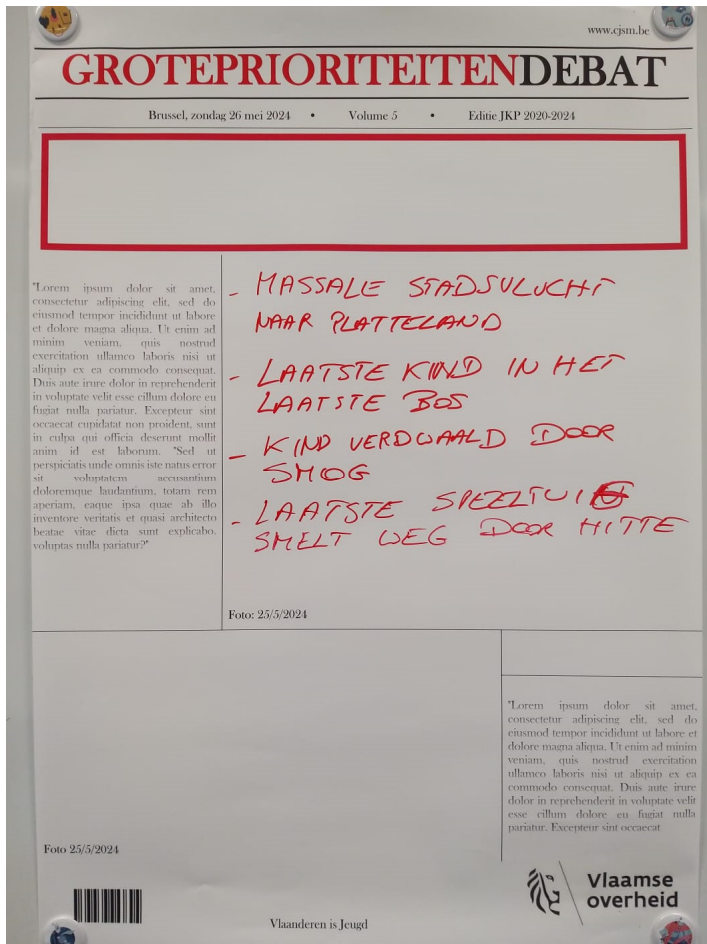
Kinderen en jongeren zijn geïnteresseerd in nieuwe vormen van vervoermiddelen zoals e-bikes en e-steps. Als overheid kan je de regelgeving aanpassen om deze alternatieve vormen van mobiliteit te stimuleren.

De mobiliteitssector betreft nog te weinig kinderen en jongeren. Het uitwerken van interessante tools en modellen (bv. [Fixdemix](#)) is nodig.

Wonen

Kwaliteitsvol, efficiënt en betaalbaar wonen moet voldoende bewaard worden. Specifiek wordt er stil gestaan bij co-housing. Het Vlaams Parlement heeft onlangs een kader goedgekeurd waarbij in de komende jaren met deze woonvorm verder geëxperimenteerd kan worden. Huursubsidies en speciale vormen van leningen zijn voor jongeren belangrijke instrumenten om kwaliteitsvol wonen mogelijk te houden.

Veiligheid en gezondheid

Een laatste aspect dat we niet uit het oog mogen verliezen is het gezondheids- en veiligheidsaspect. Het is belangrijk dat kinderen zich zelfstandig en veilig kunnen verplaatsen. Hen in Michelinpakjes stoppen is geen duurzaam model. Het is beter om preventief te investeren in infrastructuur en ruimte, in plaats van enkel het helmgebruik en de fluovestjes te promoten. Dit is maar een pleister op de wonde.

Bij dit debat gaat het niet alleen om fysieke ruimte, maar ook om mentale ruimte – ruimte die voor rust zorgt en de sociale cohesie in dorpen en lokale gemeenschappen versterkt. Publieke ruimte dient in eerste instantie als ontmoetingsplek voor de buurt.

2.6 GOED IN JE VEL

Doelstellingen:

De Vlaamse overheid versterkt het psychisch welbevinden en de positieve identiteitsontwikkeling van kinderen en jongeren door

- in te zetten op laagdrempelige toegang tot informatie op maat van jongeren en hun omgeving;
- extra aandacht te hebben voor het omgaan met sociale druk en prestatiedruk en het doorbreken van het taboe rond mentaal welbevinden;
- in te zetten op veerkracht en weerbaarheidstrainingen op maat;
- een laagdrempelige, toegankelijke en kwaliteitsvolle hulpverlening aan te bieden op alle niveaus.

De Vlaamse overheid zet in op de ontwikkeling en het welbevinden van minderjarige nieuwkomers door

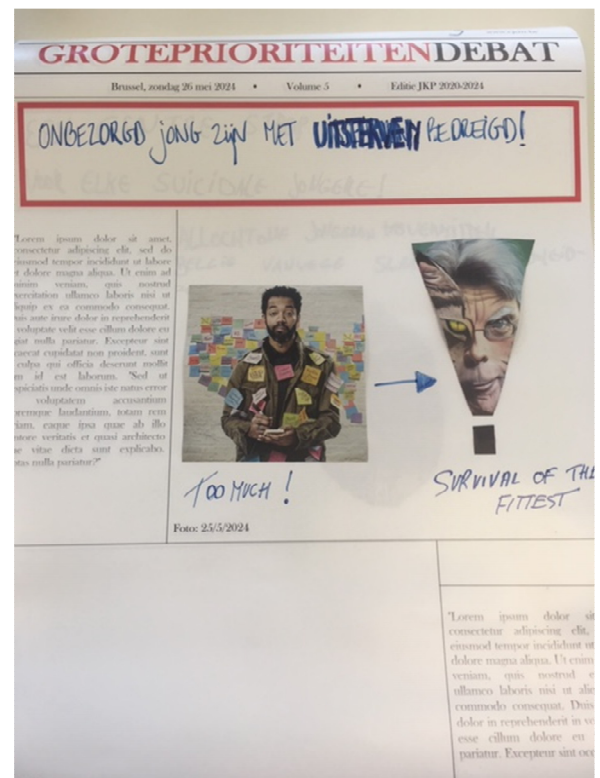
- de bestaande instrumenten op elkaar af te stemmen, zowel binnen de Vlaamse overheid als met andere bestuursniveaus in een gecoördineerde beleidsaanpak;
- het gecoördineerde beleid tussen verschillende beleidsdomeinen en –niveaus te verankeren en op te volgen.

Hoofdpunten debatten:

Versterken psychisch welbevinden

Algemeen

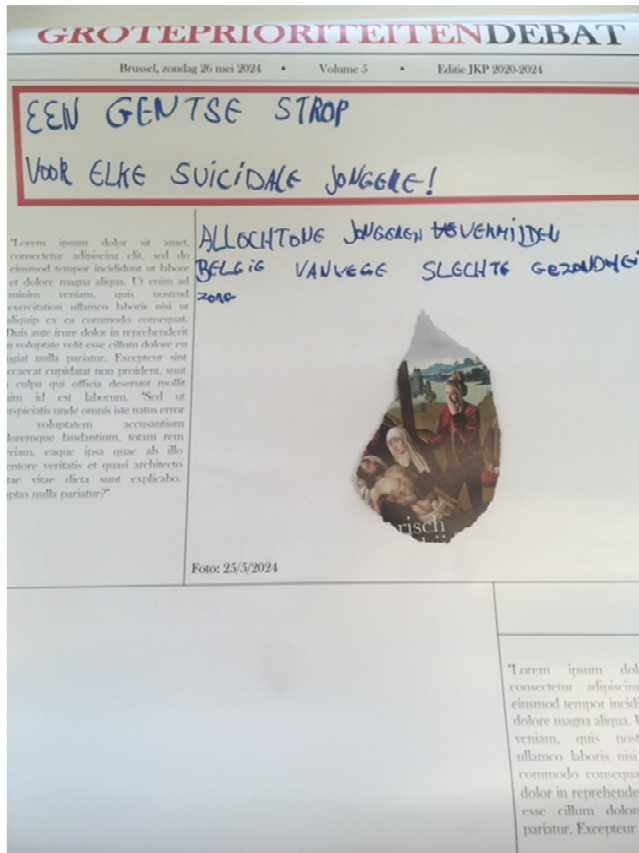
- We merken dat jongeren echt vaak slecht in hun vel zitten en dat doorverwijzen niet evident is, en als het dan wel gebeurt, dan geraken ze niet binnen, waardoor hun motivatie nog verder daalt. Ook de kwaliteit van het zorgaanbod is ook zeer laag soms.
- De toegang krijgen tot de juiste hulpverlening wordt – als je dan eindelijk de stap durft zetten - extra moeilijk gemaakt. Eerst lang wachten, na een jaar of zo krijg je toegang tot bepaalde zorg, maar tegen dan heb je vaak al een ander type hulp nodig. Dit leidt tot situaties waarbij bv. het CLB, dat het A-document moet invullen, dit niet doet, want 'er is toch geen plaats'. Het hele proces is zeer bureaucratisch. Er is nood aan een echte verandering die minder administratie met zich meebrengt rond hulpverlening: de psychologen klagen vaak over de zware administratieve last (verslagen, controle) die hen verhindert om hun echte werk (therapie) te doen. Wij zijn ook vrij streng bij het selecteren van onze vrijwillige hulpverleners, want het is echt belangrijk dat die therapeut goed is. (cf. belang van kwaliteit). Tot slot ligt de focus soms te sterk op behoud en het curatieve. Men vergeet soms het luik preventie. Deskundige mensen met ervaring zouden op de nulde lijn gezet moeten worden i.p.v. meer op afstand (idealiter zou de nulde lijn een gemengde groep moeten zijn). Zo wordt het doorverwijssysteem ook beperkt. Onze organisatie (die op preventie focust) krijgt net mensen binnen die elders voor gesloten deuren staan en hulp nodig hebben (curatief) en dit is niet de bedoeling.

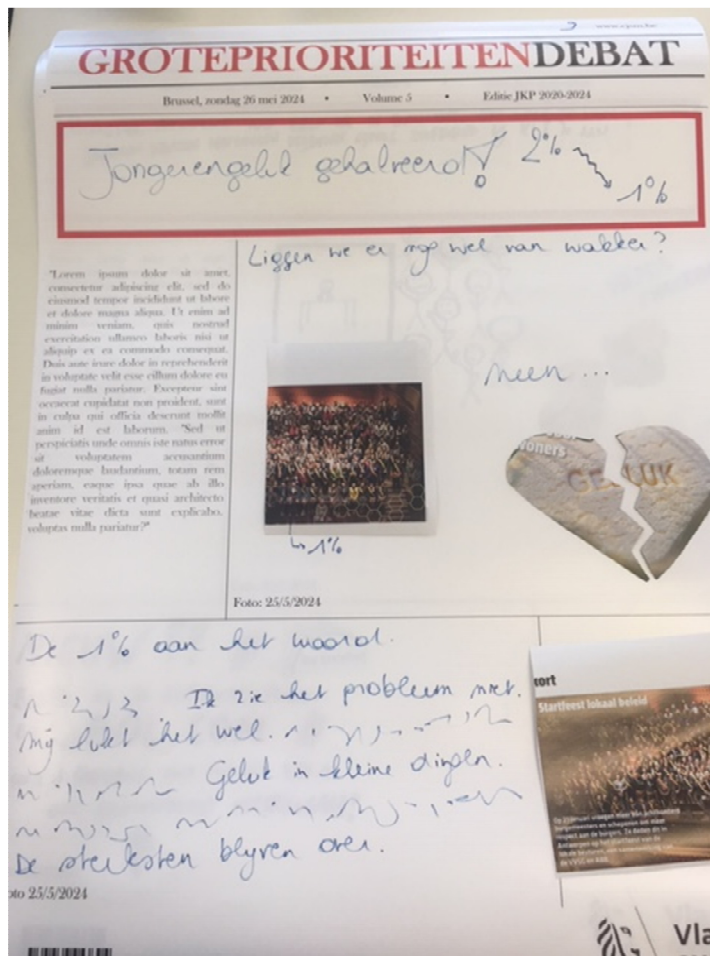
- Laagdrempelige hulpverlening is enorm belangrijk. Werk daarom niet via een financiële tussenkomst voor hulp via de ziekteverzekering, maar zorg voor andere kanalen. Jongeren hebben niets aan de ziekteverzekering, want die loopt volledig via de ouders en vaak is dit geen optie. Dit is dus geen goede oplossing.
- Daarnaast is het ook belangrijk dat deskundige mensen vooraan staan, mensen met ervaring. Er is zo ook de idee van '1 gezin 1 plan' om zo korter op de bal te spelen, maar het is de vraag of dit ook effectief mogelijk is. In elke organisatie komen nieuwe mensen binnen die willen leren (cf. thema tewerkstelling) en die worden nu eenmaal vaker aan het onthaal geplaatst. Het klopt dat het A-document een grote drempel is geworden, terwijl dit net de omgekeerde bedoeling had. We proberen dit aan te passen, maar maatregelen hebben soms een tegenstrijdig effect en het is constant zoeken.

Druk op kinderen en jongeren

- In sommige organisaties werd het taboe doorbroken door één persoon die haar verhaal durfde doen enkele jaren geleden en nu is dit thema vanzelfsprekend geworden. Er komen veel mensen bij ons die rond dit thema willen werken of er uit ervaring over willen praten. Vroeger was er ook al veel prestatiedrang, maar wij praatten daar veel minder over. We hebben meer een taal ontwikkeld om hierover te praten. Mogelijks is er een sterke link tussen de invloed van social media en het psychisch welbevinden van jongeren: de illusie dat alles altijd oké is of moet zijn.
- Belangrijk hierin is de rol van jeugdwerkers. Zij staan dicht bij jongeren, al zijn het geen experts rond welzijn. Met het JKP kunnen we hier veel rond realiseren, zeker ook rond preventieve.

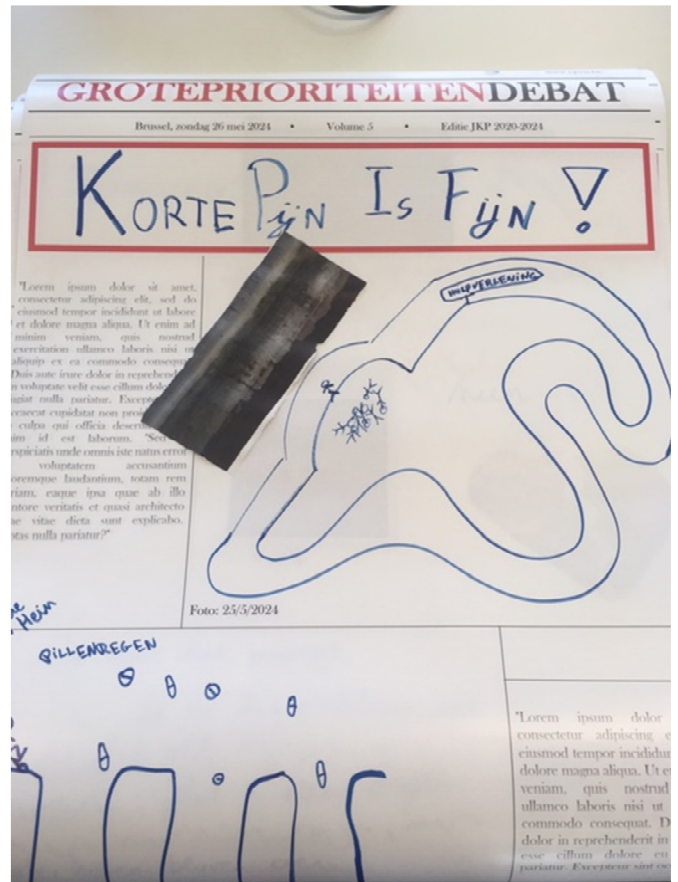
- Het gaat veel over het gesprek met de psycholoog, maar het laagdrempelige jeugdwerk is ook een bron van welbevinden: jongeren vinden er gelijkgezinden, kunnen met andere jongeren praten, ... Professionele jeugdwerkers zijn hierin zeer belangrijk.
- Peer to peer is ook zeer belangrijk: jongeren ervaren elkaar sterk als steun. Hier wordt sterk op ingezet door sommige organisaties: men leert jongeren om te kijken naar hun eigen grenzen, maar ook die van een ander, dit is zeer laagdrempelig. Het grote probleem is dat de budgetten in het onderwijs hiervoor zeer miniem zijn en vaak geschrapt worden.
- Vroegdetectie is heel belangrijk voor mentale problemen en daar valt zeker nog winst te boeken. Dat jeugdwerkers, ... sneller doorhebben wat er aan de hand is
- Holebi-jongeren scoren over het algemeen lager en onder hen zijn er zeker hogere zelfmoordcijfers. een categoriale benadering blijft belangrijk. Voor veel specifieke doelgroepen werkt een generieke, overkoepelende aanpak vaak drempelverhogend.
- Bij de verdere opmaak van het JKP zal er bijzondere aandacht zijn voor het intersectionele. Dit moet het vertrekpunt vormen. Het is moeilijk om aangepaste hulpverlening te vinden die geen extra kwetsuren met zich meebrengt.
- Uit onderzoek blijkt dat jongeren eerst naar hun ouders en naar andere jongeren stappen met problemen. Dit toont de grote nood aan om in korte nabijheid van kinderen en jongeren (zeker in preventie) ondersteuning te geven.
- Op landelijke plekken signaleren lokale besturen dat kinderen al op zeer jonge leeftijd druk voelen, gepest worden, ... Deze kinderen praten eerst met lokale sporttrainers, ... maar de netwerken van de hulpverlening zitten niet lokaal! Het lokale niveau is dus van groot belang! De problemen moeten lokaal aangepakt worden, maar de problematiek is veel groter, veel breder.
- Er is veel goede wil, maar een gebrek aan middelen op lokaal vlak. Er is nood aan een beleid dat gericht is op het bereiken van kinderen op de plekken waar ze zitten.
 - In Limburg moeten kinderen vaak naar de steden voor hulp en aangezien het openbaar vervoer niet zo goed is uitgebouwd, moeten ze daarvoor meestal een beroep doen op hun ouders, maar dat willen ze vaak niet, want het probleem ligt vaak net daar.
- Er is bovendien nog veel werk te verrichten rond communicatie. Zelfs op een jeugdraad – en dit zijn toch jongeren die zich al sterk engageren- wist bij een bevraging meer dan de helft niet wat een JAC is. Aan de andere kant kennen ze de Awel-telefoon wel. Het is vaak de stap zetten om hulp te vragen, die er vaak teveel aan is.
- Lacune in de hulpverlening: jongeren die een gendertransformatie willen/ondergaan zijn. De suïdecijfers van jongeren na een genderoperatie liggen hierdoor hoog.

- We moeten echt blijven hameren op praten. Zo vindt er momenteel een normalisering van cyberpesten plaats, zo wijst onderzoek uit. Een op twee van de jongeren vindt dit normaal. Er is dus een grote nood aan sensibilisering.
- Het systeem van doorverwijzen moet ook laagdrempeliger: de eerstelijns hulpverlener beschikt niet altijd over de juiste kennis, dus er zou sneller moeten doorverwezen kunnen worden op een laagdrempelige manier.

Over de doelstelling

- In de opsomming (abcd) ontbreekt er iets over de **oorzaken**. De doelstellingen focussen op het omgaan met de gevolgen, maar waar komt dit probleem vandaan? We zouden ervoor moeten zorgen dat deze maatregelen niet nodig zijn.
- Wat kunnen we aan de **oorzaken** doen? Dit moet het startpunt zijn, want anders blijven we bezig. Bepaalde kansengroepen hebben minder aanbod naar toegankelijke hulpverlening, vb. kinderen in armoede: zij worden vaak geconfronteerd met lange wachtlijsten. Als ze hulp krijgen, dan gebeurt dit vaak via organisaties die gesubsidieerd worden via projecten ... Ook kinderen met een migratieachtergrond ondervinden vaak problemen in het vinden van hulpverlening: daar spelen cultuurspecifieke elementen. We moeten dus blijven werken rond het interculturele, op een cultuursensitieve manier. De verschillende **categorieën** overlappen elkaar ook. Een holebi-jongere uit armoede heeft een aparte benadering nodig. We moeten ons dus afvragen: **voor welke groepen hebben we momenteel geen aanbod?**

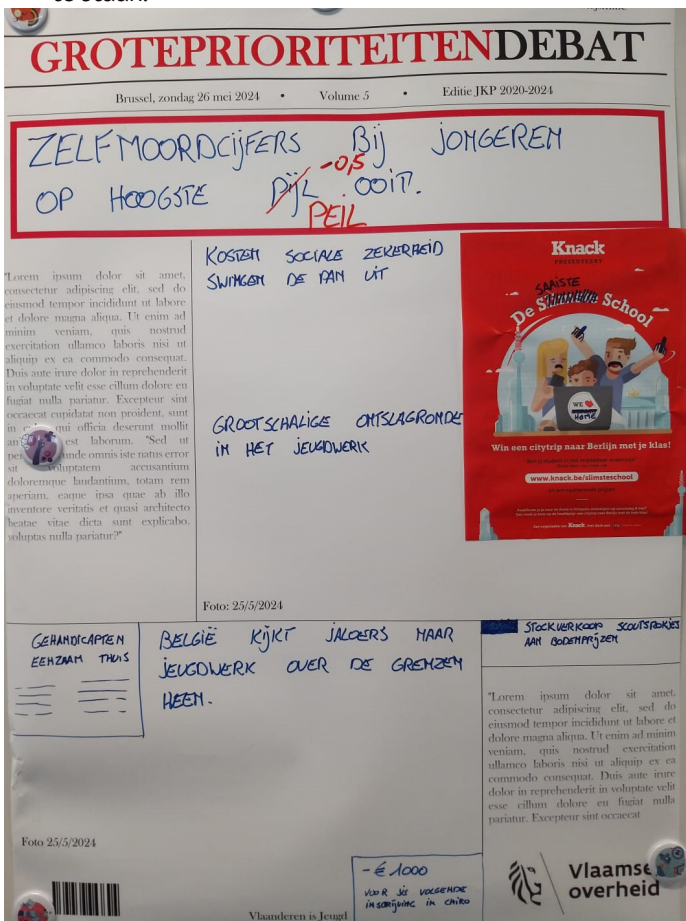

Welbevinden minderjarige nieuwkomers

- De discussie rond minderjarige vluchtelingen gaat vaak over faciliteiten etc., maar zelden over de jongeren zelf. Daarom hebben we er een aparte doelstelling van gemaakt, die nog zeer abstract is qua formulering, maar we willen dit echt gecoördineerd aanpakken.
- Het wordt als positief ervaren dat er over **gecoördineerd beleid** gesproken wordt: dit thema raakt immers aan heel veel beleidsvoeringen : de voogd wordt aangesteld door de FOD Justitie, veel zaken spelen op Vlaams niveau, ... Daarnaast is ook **communicatie erg belangrijk**: vaak hebben deze kinderen geen vertrouwenspersoon aan wie ze hun problemen kunnen vertellen. De voogd probeert dit te doen, maar dit lukt vaak niet. Ze verwijzen dan door, maar vaak zijn de problemen van deze kinderen en jongeren zeer specifiek: trauma's uit het verleden, veel stress door veel verhuizen, onzekerheid rond verblijfsstatuut, ... Ze hebben een grote nood aan hulpverlening op maat en aan vertrouwenspersonen. Er is helaas **weinig gespecialiseerde hulp** voor kinderen op de vlucht. In opvangcentra is vaak ook geen hulp aanwezig. Ook de **administratieve last** hoor ik vaak als klacht vb. bij de voogden.
- Bij Tejo zijn er steeds meer nieuwkomers en niet-begeleide minderjarigen. Voor hen wordt er therapie gegeven in verschillende talen en wordt er gewerkt met tolken en **co-bemiddelaars**. Dit zijn meer dan vertalers, vaak mensen met een gelijkaardige culturele achtergrond die niet enkel vertaalt, maar ook de culturele codes kan decoderen en kaderen. Zij zitten er enkele gesprekken bij en zijn zeer belangrijk, omdat ze vertrouwen creëren in de zorg. We

krijgen ook heel **veel doorverwijzingen van het CLB**, dat zelf overspoeld wordt met werk. Zo is er bij Tejo een meisje met veel problemen op school dat in de gesprekken aangaf dat ze geen eigen kamer thuis had en steeds eerst enkele uren in het gezin moest helpen voor ze aan haar huiswerk kon beginnen. Hierdoor kreeg ze ook veel stress en daardoor problemen op school, al wou het meisje echt wel graag ASO volgen. Maar je kan natuurlijk niet alles doen. Dit toont ook de **link met armoede** aan.

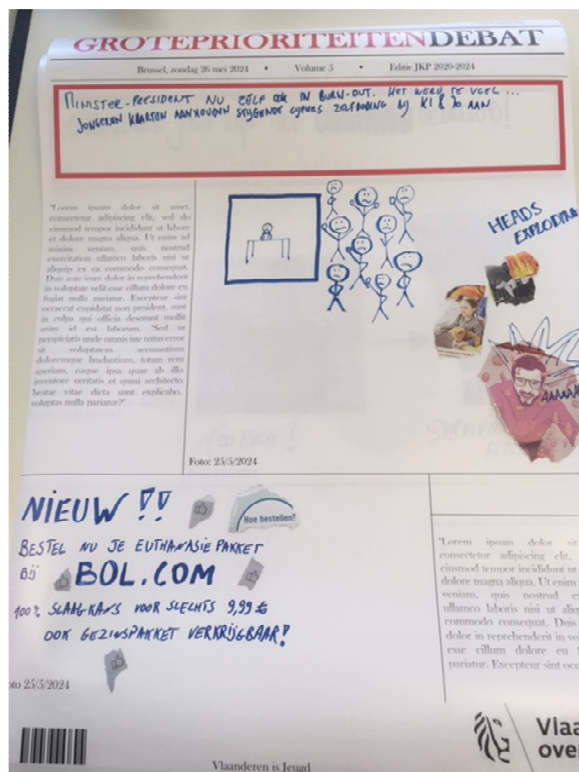
- Ook pleit men ervoor dat dit thema **breder bekeken** wordt dan enkel vanuit welzijn – ook tewerkstelling, jeugdwerk, moeten hierbij betrokken worden. We moeten zoeken hoe we vanuit het JKP elkaar kunnen versterken.
- Het is wel belangrijk dat jeugdwerk **echt een veilige plek kan blijven** voor jongeren. Tegenwoordig wordt dit wat uitgehold, omdat jeugdwerkers ingezet worden voor andere doelstellingen vb. radicalisering,
- Vanuit leerkrachten uit OKAN-klassen worden er veel verhalen, frustraties, ...gehoord zowel bij de jongeren als bij de begeleidende omgeving, vooral over het **gebrek aan coördinatie**.
- het is ook jammer dat OKAN-begeleiding na 1 jaar stopt, terwijl het zoveel meerwaarde zou bieden om dit **op langere termijn** te bekijken. Hier wordt vaak gewerkt met vrijwilligers die hier ook nog maar kort zijn, en die hier vaak op muren botsen tussen de beleidsdomeinen. OKAN-leerkrachten krijgen maar een beperkte tijd voor hun opdracht en kunnen niet mee naar wonen, vrijetijdsactiviteiten, .. Al deze aspecten worden dus apart geregeld en er is **weinig afstemming** tussen de verschillende actoren! In principe heeft de voogd deze opdracht, maar die heeft veel te veel jongeren om op te volgen. Eens de jongeren **meerderjarig** zijn, komen ze daarenboven helemaal alleen te staan.

- Er wordt wel gewerkt met **steungezinnen**, met kinderen van dezelfde leeftijd om zo de jongeren te helpen een eigen netwerk uit te bouwen. Deze vrijwilligers kunnen ook hun mate van engagement kiezen. Dit is goede samenwerking tussen professionals en vrijwilligers.
- Het feit dat kinderen soms plots worden toegewezen aan een OCWM aan de andere kant van het land en voortdurend moeten **verhuizen** helpt uiteraard ook niet.
- Er wordt gewerkt rond een programma dat inburgering aanbiedt aan jongeren met centrale begeleiding (nu nog in experimentele fase met enkele jongeren), maar er is inderdaad een grote nood aan begeleiding op lange termijn. **Vrijetijdsbeleving** is erg belangrijk voor deze jongeren, om een netwerk uit te bouwen en is een belangrijke motor voor welbevinden.. Daar kan vooral **op lokaal vlak** veel gebeuren, maar het probleem ontstaat vaak bij de **informatieverstrekking** rond vrije tijd door de jeugd-/vrijetijdsdienst. Hoe kunnen we samen met deze diensten het OKAN-aanbod bekend maken én jongeren ertoe bewegen om er ook deel aan te nemen?

Doelgroep(en)

- De opmerkingen uit het debat zijn in feite toepasbaar op veel kwetsbare groepen. Er wordt de vraag gesteld waarom enkel deze groep wordt meegenomen. De voorkeur gaat uit naar een integrale aanpak. Uit de omgevingsanalyse enerzijds en het participatieve traject dat gelopen is anderzijds, is deze doelgroep naar boven gekomen. Dat is de reden waarom de doelstellingen niet alomvattend zijn. Met het vorige JKP hebben we net alles proberen doen, zonder het gewenste resultaat. Daarom hebben we de afweging gemaakt: als we binnen 1 jaar effectief resultaat willen met een aantal concrete projecten met reële budgetten, dan moeten we wel keuzes maken. Niet-begeleide minderjarigen zijn vaak erg getraumatiseerd als ze aankomen. Hen ondersteunen is zeer belangrijk, ook in het licht van radicalisering. Onderzoek toont aan dat deze groep – van alle mogelijke groepen jongeren – het slechts scoort op alle vlakken.

2.7 JONG KRITISCH BURGERSCHAP

Doelstellingen:

De Vlaamse overheid verbindt zich ertoe kinderen en jongeren te versterken als kritisch denkende en mediawijze burgers door ervoor te zorgen dat zij

- over de vaardigheden beschikken om geïnformeerd, actief en creatief om te gaan met alle vormen van online en offline media;
- intentionele en niet-intentionele polariserende processen kunnen herkennen;
- er zich bewust van zijn hoe er met hun gegevens omgesprongen wordt.

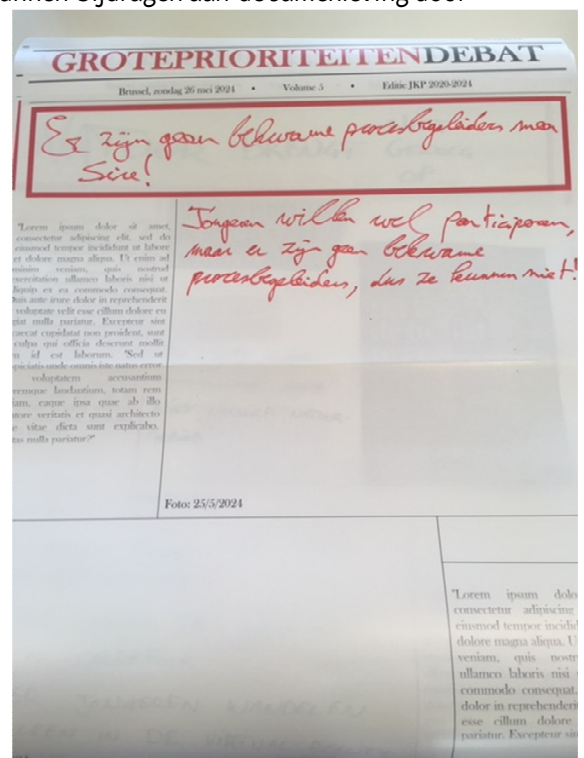
De Vlaamse overheid zorgt ervoor dat kinderen en jongeren actief kunnen bijdragen aan de samenleving door

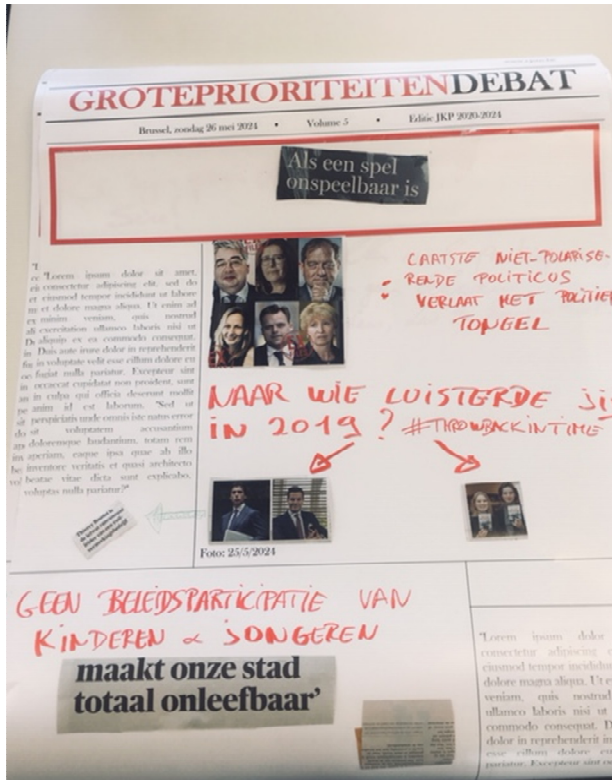
- hen te versterken in hun vaardigheden om geweldloos en respectvol te communiceren en zo een open debatcultuur te stimuleren;
- hen te stimuleren om zich vrijwillig in te zetten, waarbij zij erkend en gewaardeerd worden voor hun engagement en vergaarde competenties;
- blijvend in te zetten op beleidsparticipatie van kinderen en jongeren.

Hoofdpunten debatten:

Kritisch denkende en mediawijze burgers:

- Deze doelstelling spreekt ook ouders aan:
 - In de praktijk bots je op veel barrières op dat vlak.
 - Jongeren zijn vaak op zoek, maar je botst op regelgeving.
 - Vb. een jongere mag zelf geen e-mailadres aanmaken, je mag niet op sociale media, etc.
 - Maar het is vaak wel nodig, waardoor de ouder dat in hun plaats doet.
 - Jongeren maken die media, maar mogen er geen gebruik van maken
 - = Paradoxaal!
 - Ze moeten op een leugenachtige manier starten aan die mediawijdsheid.
 - Ze beginnen heel jong met die toepassingen en de regelgeving sluit niet aan op die realiteit.
 - Nu lijkt het alsof we jongeren proberen te beschermen door te verbieden, i.p.v. de oorzaak aan te pakken.
 - Vb. Instagram: mag maar vanaf 12 jaar, maar Karrewiet staat daar wel op!
 - Snapchat en andere vormen van social media: daar heb je als volwassene totaal geen vat op, omdat je er niet veel van snapt, maar daar is dan weer geen regelgeving voor...
 - Moeten we ouders ook mediawijdsheid bijbrengen? Ze zijn er zelf niet mee opgegroeid, dus kunnen ze het ook moeilijk overbrengen aan hun kinderen.
- De realiteit is vaak heel anders dan in de praktijk. Het is aan de overheid om daarop in te spelen

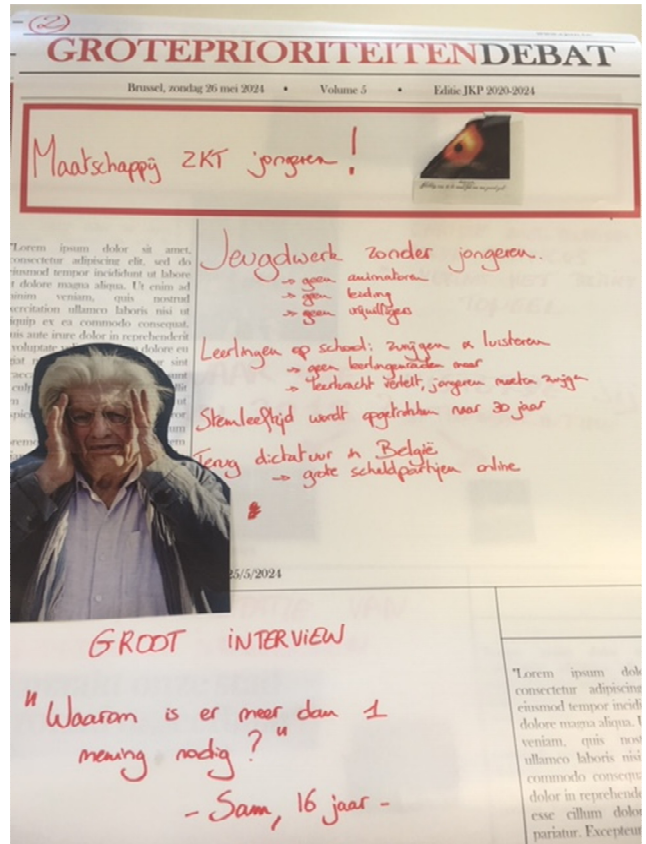
- Moeilijk om aan jongeren de gevaren duidelijk te maken, waardoor het heel belangrijk is om de juiste informatie mee te geven, zodat ze wel kunnen deelnemen.
- Publieke opinie wordt te veel bepaald door persoonlijke meningen, minder door feiten. Dat alleen al is voer voor polarisering
- Ze worden overspoeld door media, informatie en ze weten niet goed waar de selectie te maken
- Juiste bronnen kiezen is niet eenvoudig. Kinderen en jongeren moeten hierin begeleid worden.
- Mediawijsheid kan je leren op school of via vormingsorganisaties, maar het wordt ook doorgegeven door je peer group.
- We moeten teruggaan naar de essentie en jongeren daarin begeleiden en kritisch bewustzijn aanwakkeren.
 - Er is bijna geen onderscheid meer tussen online en offline: sociale media maken gewoon deel uit van wie je bent in de maatschappij
- Vanuit jeugdbril:

- We kijken vaak nogal top-down en beschermend, alsof we de kinderen alleen maar willen beschermen, waardoor ze wat ze doen moeten verbergen.
- Ze moeten naar buiten kunnen komen met hun eigen mediagebruik en niet alleen stigmatiserend, in de zin van verslaving etc...
- Kinderrecht! Een dataprofiel van kinderen mag je totaal niet maken.

Polariserende processen

- Gevolg van filterbubbel: iedereen volgt zijn eigen nieuws: nichemediata zijn niet betrouwbaar
- Reacties zijn degoutant – ondanks moderatie loopt het vaak uit de hand, hoe langer hoe minder anoniem.
- Ze doen het openlijk en verkondigen het ook in de straat. Hierin schuilt een gevaar!

- Hoe kan je dat doorbreken? Misschien door meer overkoepelend te werken?
- In relatie treden is daarom heel belangrijk
- Vaak te snel van digitale wereld naar realiteit zonder dat er een vertaling is – in gesprek en relatie gaan met omgeving is daarvoor nodig
- Online en offline wereld niet als aparte realiteiten zien
- Pluriformiteit is heel belangrijk:
 - Als er veel verschillende stemmen journalistiek werk leveren, dan kunnen jongeren van verschillende kanten geïnformeerd worden.
- Verschuiving naar maatschappelijk probleem, door de polariserende processen.
 - Invloed van sociale media op verkiezingen
 - Informatiekanalen die hiervoor misbruikt worden
 - Niet duidelijk hoe je ermee aan de slag kan gaan - belangrijk maatschappelijk probleem
 - Filterbubbel, de polarisering, racisme... gelijkgezinden...
- Mediawijsheidsskills moeten bijgevolg een stap verder gaan omdat het nu gaat over de samenleving als geheel.

Belangrijk om te werken rond beeldvorming:

- We bepalen ons eigen beeld, ook jongeren, op basis van wat we zien, binnenkrijgen. Daarom is het belangrijk om voldoende representatie te zien in de media, ze moeten zichzelf herkennen in de media.
- Als alleen maar witte mensen aan bod komen, dan denken sommige snel: dat is niet voor mij, waardoor ze afhaken en elders hun heil zoeken. Het is belangrijk om diverser te zijn!

Vanuit vormingsorganisaties inzetten op weerbaarheid

- Inzetten op sociale media en verantwoordelijkheid die ermee gepaard gaat.
- Jongeren weerbaar maken: ook in echte leven is het moeilijk om grenzen aan te geven.
- Verontrustend: relatie en seksualiteit wordt constant afgemeten aan perfecte foto's.
- Bewustwording: wat doe ik zelf online? Wat kan mijn bijdrage zijn, wat kan die van anderen zijn?

Uit bevraging van kinderen in het kader van een traject met gemeentes

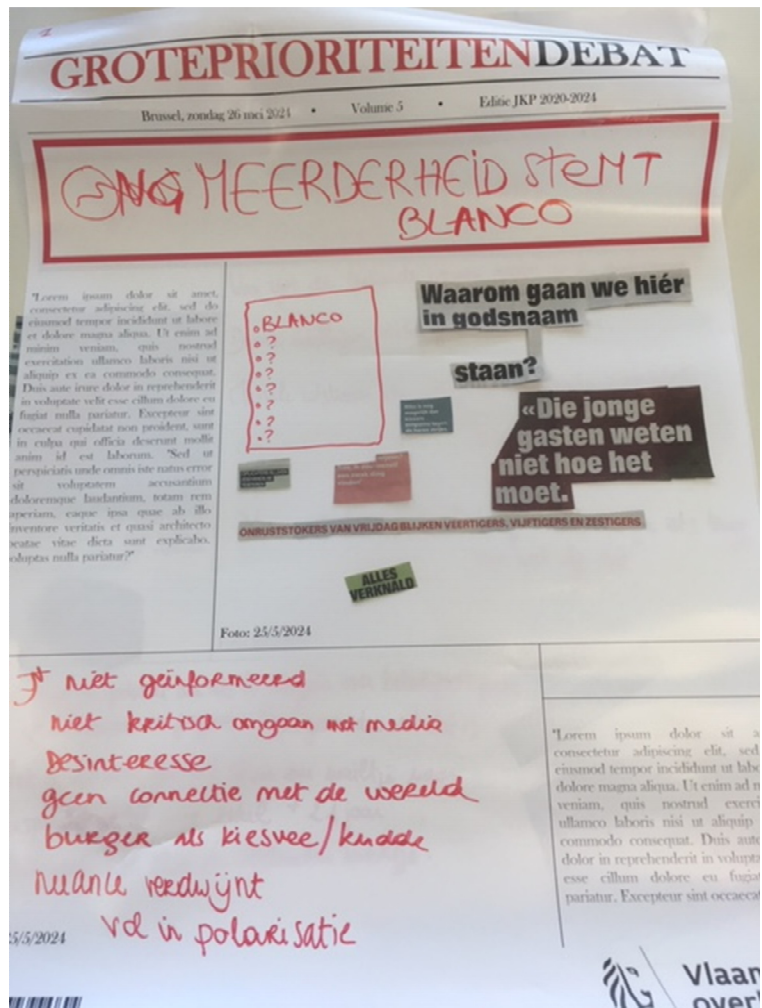
- Kinderen weten wel dat er gevaren zijn, maar ze benoemen is moeilijk voor 10-jarigen.
- Weinig kennis, er wordt weinig over gesproken met ouders en vertrouwenspersonen.
- Er is een toenemende nood aan het benoemen welke problemen/gevaren er juist zijn.
- De vaardigheden hebben ze al van jongs af aan, maar hoe ermee omgaan soms niet
- Peuters zitten ook al op youtube te kijken. We moeten dus niet enkel op jongeren focussen, ook op kinderen.
- We moeten niet enkel inzetten op het onderwijs, ook op de ouders.

Jongeren tussen 20 en 30

- Het is heel moeilijk voor een overheid om mee om te gaan
 - Vb. jonge volwassenen op zoek naar werk, hoe bereid je je erop voor?
- Het overkoepelende plan niet vergeten.
- Max vzw in Kuregem: Er moet gezocht worden naar iets transversaals: er moeten attitudes aangeleerd worden. Daarmee is het echter niet opgelost!
- We moeten op zoek naar een koppeling tussen mediawijsheid en waar het gebeurt, in de groep.
- Context meenemen. De mooie dingen die we hier doen kunnen immers snel teniet gedaan worden.

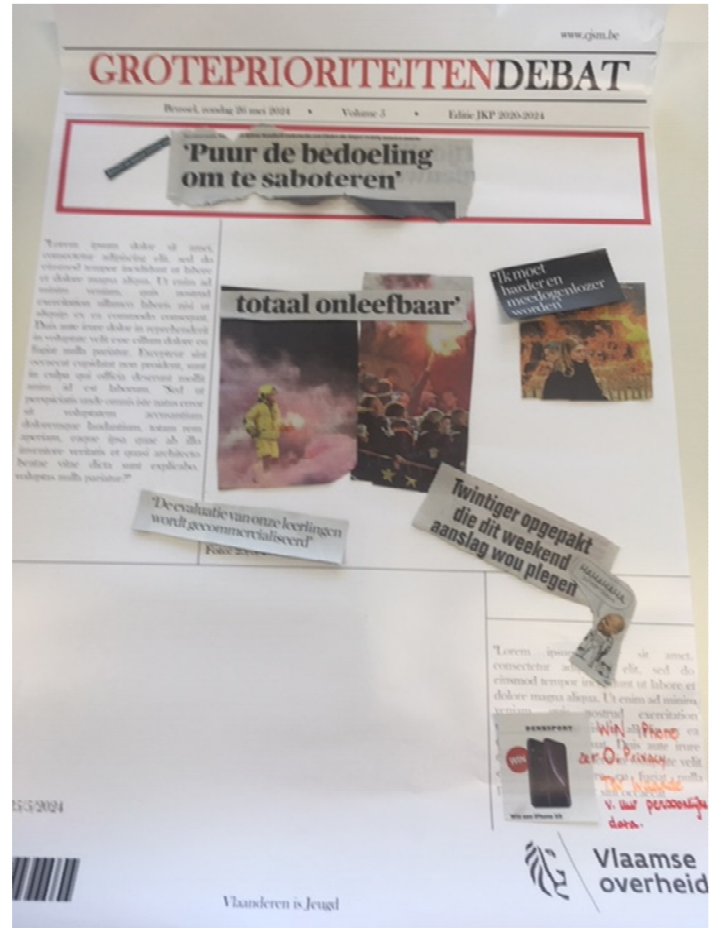
Vrijwillige inzet

- Engagement: zeer belangrijk maar jammer genoeg nog te veel gericht op kinderen en jongeren zelf.
 - Die zijn al betrokken etc. maar krijgen niet altijd de kans → Doelstelling moet gericht zijn op de andere beleidsorganen om hen te leren hoe ze kinderen en jongeren moeten betrekken en niet omgekeerd. Kinderen en jongeren worden immers niet als volwaardige partner gezien.
- Afgelopen periode is er een verplaatsing van lokaal naar Vlaams niveau gebeurd, maar onderzoek van de overheid maakt duidelijk dat participatie daalt. Dat aanpakken moet de doelstelling zijn. Er moet actief op ingezet worden.
- Als je kritisch burgerschap als ernstig thema wil benaderen, begin dan in de directe omgeving van kinderen en jongeren. Laat ze zelf ervaren waar ze echt impact op kunnen hebben. Als het daar niet mogelijk is, zal de kloof alleen maar groter worden. Het geloof wordt nadien breder, maar begint daar. Als je dat niet doet, ben je vanop een ivoren toren je beleid aan het bepalen.
- Motivatie om ervoor te kiezen:
 - Je wil ervoor zorgen dat ze aan de samenleving kunnen participeren.
- Jongeren moeten kunnen
 - Deelnemen aan de samenleving
 - Informeren
 - Hun eigen mening uiten
 - Weten waaraan en hoe ze kunnen participeren.
- Jes vzw probeert op diverse manieren context te creëren waarin jongeren zich kunnen versterken, zichzelf kunnen leren kennen en van daaruit kunnen groeien. Daarnaast leren ze hoe ze daarmee impact kunnen hebben op hun omgeving. Tool van vrijwillig engagement is belangrijk om op te nemen en van daaruit naar beleidsparticipatie toe te werken.
- In lokale besturen wordt vaak nog vertrokken vanuit de idee: investeren in de toekomst is nodig.

Daardoor is er een aanbod voor baby's en peuters, omdat dat iets opbrengt naar de toekomst toe. Investeren in kinderen en jongeren: om jonge gezinnen aan te trekken zodat ze willen blijven, om stadsvlucht tegen te gaan etc. Het zou ook vooral moeten gebeuren zodat kinderen en jongeren er nu iets aan hebben.

- Ontwikkelen en welbevinden: ze moeten nu ook een aanbod hebben! Ze zijn niet de toekomst, ze zijn vandaag!
- Motivatie: inspiratie VVSG: Braziliaanse onderzoekster stelt de idee van een leefgemeenschap op maat van een 8- en 80-jarige: als het voor hen goed is, is het voor iedereen goed!
Mobiliteit vanuit een 8-jarige blik en niet vanuit een autorijder!
- Het is belangrijk om te leren luisteren naar jongeren en te kijken naar wat ze zelf willen zeggen.
We moeten hen zelf de agenda laten bepalen. We denken over en voor jongeren, zelden met en door jongeren!
- We moeten niet enkel nadenken met diegenen die sterk genoeg zijn om naar Brussel te komen, maar ook met diegenen die we vaak niet horen, die niet komen tot op die plekken. Project JES: Bxl Open View!
Ondersteunen van jongeren om hun verhaal in beeld te brengen, dat werkt.
We moeten jongeren hun eigen verhaal over hun omgeving te laten vertellen.

- Heel belangrijk omdat er vanuit de overheid voor bepaalde processen op kindtoets ingezet wordt: ze moeten gehoord worden van zodra er een x-aantal publieke middelen worden vrijgemaakt, bijvoorbeeld in het kader van wegenwerken.
Jongeren maken vaak ook geen deel uit van participatietrajecten. Er is te weinig toetsing terwijl het een groot deel van de bevolking is.
- Vrijwillige inzet en beleidsparticipatie komen onder druk te staan.
Vrijwilligerswerk: o.a. door nieuwe systemen die errond komen te staan... concurrentie tussen verschillende systemen. Waarom zou iemand zich nog als vrijwilliger inzetten als je voor een gelijkaardige opdracht evengoed vergoed kan worden? Erkenning is dan ook belangrijk! Vrijwilligerswerk verandert constant. Er moet beleidsmatig iets rond blijven gebeuren.
- Beleidsparticipatie moet kwaliteitsvol en duurzaam zijn. Het moet meer zijn dan 10 jongeren rond de tafel te zetten en dan te zeggen: we gaan er verder mee aan te slag...
Het moet een duurzaam traject zijn en niet eenmalig!
Lokale besturen: 0 en 1-metingen – gaat steeds naar beneden, de metingen zeggen het.
1 van de 4 kernprincipes waar het decreet toe moet bijdragen is dit.
- Jeugdtraad is ver van bed show voor veel lokale jongeren.
- Gemeenten hebben verschillende snelheden doordat je geen lokaal beleid meer hebt!

2.8 GEÏNTEGREERD VRIJETIJDSELEID

Doelstelling:

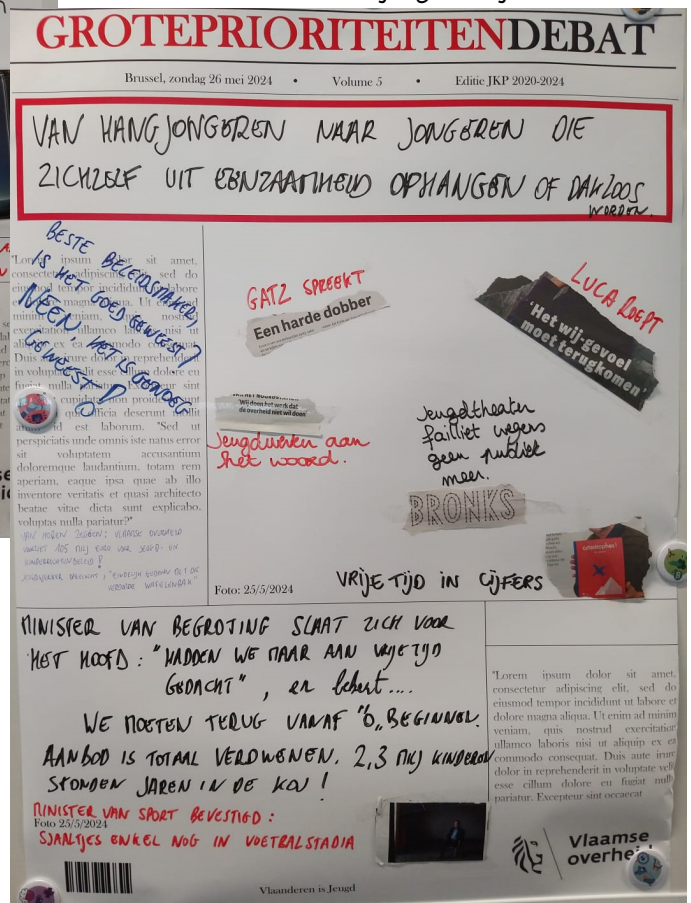
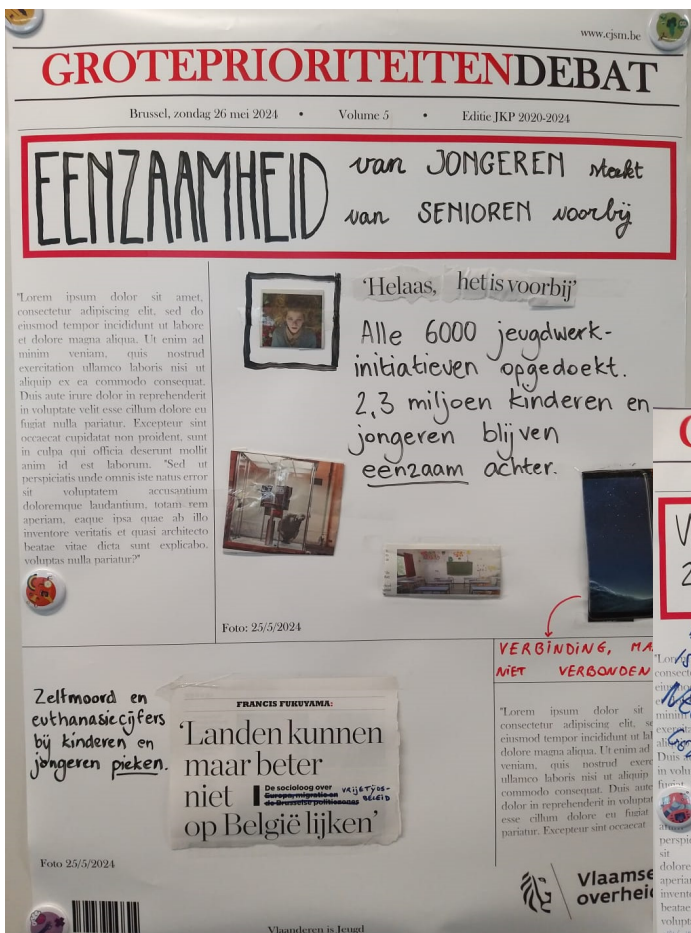
De Vlaamse overheid laat kinderen en jongeren optimaal van vrije tijd genieten en geeft hen ruimte om zelf hun vrije tijd vorm te geven door

- in te zetten op een geïntegreerd en transversaal vrijetijdsbeleid;
- kinderen en jongeren, en specifiek diegenen met een handicap, de mogelijkheid te bieden om optimale invulling te geven aan hun vrijetijdsbeleving.

Hoofdpunten debatten:

Jeugdwerk, belang en uitdagingen

- Jeugdwerkzaamheidssector staat onder druk, de doelgroep is te groot geworden. De kinderarmoedecijfers stijgen en het aantal jeugdwerkzaamheidssector blijft status quo of gaat omlaag. Dat zorgt er voor dat er wachtlijsten zijn, dat jeugdwerkers veel meer doen dan ze aankunnen (met burn-outs tot gevolg). Heel wat instellingen nemen hun taak niet op. Dit wordt opgevangen door jeugdwerkzaamheidssector, maar hierdoor wordt hun opdracht heel complex. Er zijn te weinig plekken waar kinderen en jongeren terecht kunnen en de opdracht voor de bestaande plekken is niet meer werkbaar. Zo verliezen we jeugdwerkzaamheidssector, naast

het feit dat kinderen en jongeren niet overal een goede plek vinden.

- Bijkomende bedenking bij "transversaal" in de doelstelling: hiervoor moet ruimte gecreëerd worden (met name tijd) én alle betrokken instellingen moeten hierop dan ook inspelen. Dus deze doelstelling

kan een oplossing zijn op voorwaarde dat het geen extra taak wordt bovenop de dagdagelijks werking. Er is nu al te weinig tijd om taken uit te voeren.

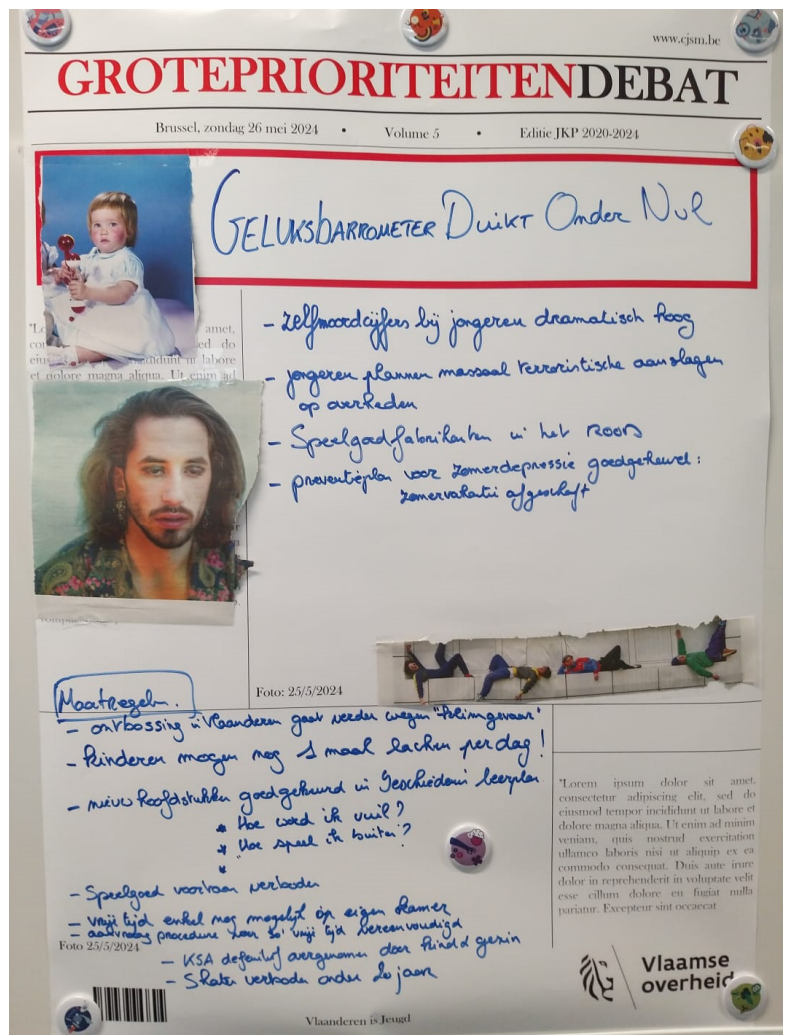
- Deze situatie geldt ook voor de vrijwilligers (leiders, animatoren, ...) Ook hun opdracht is complexer geworden in vergelijking met 20 jaar terug (doelgroep is meer divers geworden, meer kinderen in armoede) We vragen veel van jeugdwerkers. Zo wordt op de speelpleinwerking volgende jongeren bereikt: veel kinderen in armoede (want speelpleinwerking is goedkoop), veel kinderen met beperking (want de speelpleinwerking is een van de weinige plekken die daarvoor openstaat) en veel kinderen met migratieachtergrond. Dit vraagt veel expertise van monitoren, nl. kunnen omgaan met diverse referentiekaders, taalproblemen, omgaan met autisme Op een gegeven moment haken animatoren af, omdat er zoveel gevraagd wordt én omdat het veel tijd in beslag neemt. Het wordt te veel voor hen. Dus niet enkel van professionals wordt veel gevraagd, maar ook van vrijwilligers (animatoren, scoutsleiders). Ook hun draagkracht wordt op de proef gesteld.
- Vaak wordt vergeten dat er enorm veel geleerd wordt in de vrije tijd. Hetgeen wat kinderen en jongeren doen in hun vrije tijd brengt hen veel bij, zeker als ze gestimuleerd worden om er iets mee te doen. (vb. fuif organiseren voor 1000 man, op je 18 jaar is heel wat). Je krijgt veel kansen en het is onbetaalbaar wat je leert. Er zou over beleidsdomeinen heen meer aandacht aan moeten besteed worden. Op die manier kan aan jongeren meer ruimte gegeven worden om zich te ontwikkelen.
- Jeugdwerk biedt plekken waar jongeren tot rust kunnen komen ('time out' plekken), maar tegelijk ook verbonden zijn met de samenleving. Via die plekken kan een vicieuze cirkel worden doorbroken. Jeugdwerk is dus ruimer te beschouwen dan spel en activiteiten, het gaat ook om veilige ruimtes creëren én de ruimte errond mee veranderen (dus niet enkel jongeren versterken). Het is belangrijk dat armoede binnen deze doelstelling wordt meegenomen, ook al is er een aparte doelstelling rond geformuleerd.
- Vrije tijd is een hefboom naar andere levensdomeinen. Het is een plek waar kinderen de kans krijgen om informeel te leren en zo bijvoorbeeld terug aansluiting te vinden bij een ander levensdomein (onderwijs). Het is een plek waar veel competenties opgedaan worden. Dit is zeker voor kwetsbare jongeren van belang.
- Jeugdwerkers hebben een integrerende capaciteit want zij vertrekken vanuit de belangen van het kind. Vaak zijn jeugdwerkers de ingangspoort, en kunnen zij dan doorverwijzen naar gespecialiseerde centra. Wie niet vertrekt vanuit een bepaalde specialiteit, maar vertrekt vanuit het kind zou mogelijk het onderspit kunnen gaan delven. Zie ook jeugdwerk conferentie van Ambrassade – iedereen zou meer jeugdwerker moeten zijn in zijn job. We hebben een unieke positie.
- Jeugdwezijnsoverleg – hierin worden kinderen centraal gezet en hun belangen worden vertegenwoordigd bij diverse sectoren. Integratie kan werken als het in handen is van jeugdwerkers. Wie vanuit de praktijk actoren kan samenbrengen, maakt geïntegreerd waar (dit gebeurt niet van bovenaf, vanuit een theoretisch kader).
- Je moet aanbod hebben, durven keuzes maken, op plaatsen waar kinderen en jongeren zijn. Het gaat niet enkel over communiceren van aanbod, soms zijn jongeren gewoonweg niet (langer) geïnteresseerd in het bestaande aanbod.
- In een geïntegreerd verhaal is het wel belangrijk dat je nog specialisten behoudt (i.p.v. louter generalisten). Anders creëer je een gevoel dat er weinig diepgang is. Je blijft specialisten nodig hebben.

Lokale initiatieven buiten de scope van het Vlaams beleid

- Het is een opvallend gegeven dat de projecten die ingediend worden voor internationale samenwerking niet per definitie de organisaties zijn die momenteel gevat worden door het Vlaamse beleid. De aanvragers zijn vaker autonome initiatieven van jongeren (vb. lokale initiatieven die later doorgroeien naar het reguliere circuit, zoals vzw Toestand). Er gaat een grote dynamiek uit van dit soort lokale initiatieven, die nog niet 'in the picture zitten' van het Vlaamse beleid.

Over de doelstelling

- Deze doelstelling zou baanbrekende kunnen zijn voor het JKP. Met deze doelstelling kunnen we het pure welzijnsverhaal overstijgen en diverse ministers activeren en enthousiasmeren om middelen vrij te maken voor jeugd. Het is bovendien een doelstelling die op de meest preventieve manier 'werkt'. De doelstelling kan een hefboom zijn en slagkracht geven aan organisaties die bruggen leggen tussen diverse domeinen (zie ook brede scholen). Het zou kunnen gaan om diverse ministers (jeugd, welzijn, armoede, sport, cultuur, onderwijs). Veel actoren dus. Daarbinnen moet wel bekeken worden hoe dit speelveld georganiseerd wordt en wie welke positie claimt. Het zou een kans kunnen zijn om ervoor te zorgen dat we op 5 jaar tijd, zowel op lokaal vlak (brede school, DBK...), maar ook op Vlaams niveau, verbindingen leggen.
- Belangrijk element in de doelstelling is het woord 'beleid' en de idee dat jongeren zelf hun vrije tijd kunnen vormgeven. Het is dus niet zonder meer stellen dat er aanbod moet gecreëerd worden.
- Binnen de Ambrassade is al met diverse projecten geëxperimenteerd (vb. vluchtelingenproject, met focus op het versterken van vrijwilligers en hun expertise, bruggen bouwen ...). Er is dus al praktijkervaring. Ook de interesse van de partijpolitiek voor deze doelstelling zou wel eens groot kunnen zijn.
- Men blijft betreuren dat er in de doelstelling expliciet wordt verwezen naar handicap. In het masterplan diversiteit werden 5 kwetsbare doelgroepen benoemd (elk met heel erg andere noden: armoede, etnisch-cultureel, handicap, gender en opleidingsniveau). Het is jammer dat er niet verwezen wordt naar deze vijf reeds genoemde maatschappelijk kwetsbare doelgroepen en dat enkel gehandicapten in de doelstelling worden uitgelicht. "Alle kinderen en jongeren" is dan weer te breed, je moet dus specificeren. Maar waarom enkel handicap als enige kwetsbare doelgroep eruit halen? Waarom niet verwijzen naar de kwetsbare doelgroepen die in eerdere beleidsdocumenten genoemd zijn, dan vat je hieronder ook mensen met een handicap.
- Het is sowieso ook problematisch om enkel te verwijzen naar 'alle kinderen en jongeren', wat eigenlijk synoniem is voor 'middenklasse'. Als je in de praktijk merkt dat armoede een gigantische impact heeft en dat de diversiteit in stijgende lijn is, is het vreemd dat enkel jongeren met een handicap worden uitgelicht. Op deze manier lijkt de formulering niet te beantwoorden aan de praktijk. Zo lijkt het alsof je zegt: binnen alle kwetsbare groepen zijn de gehandicapten het meest kwetsbaar.
- De doelstelling vertrekt vanuit de basis 'toegankelijk vrijetijdsbeleid voor iedereen', daarnaast moet er toch ook oog zijn voor 'verdieping'. We evolueren naar eenheidsworst (vroeger waren er nog

////////////////////////////////////

8 jeugdwerkvormen gedefinieerd). Naast oog voor diversiteit in het aanbod, moet er ook oog zijn voor verdieping – zodat kinderen hun talenten in de diepte kunnen verkennen en ontwikkelen (vb. dansen, jeugdateliers, theater, sport Dit wordt soms elitair, maar dat moet ook kunnen. Het moet een én-én verhaal zijn, naast aandacht voor armoede en gelijke kansen.

- Reactie op bovenstaande bedenkingen: dit is waarom de doelstelling een ‘a’ en ‘b’ heeft. De opmerking over het in de diepte kunnen werken slaat op ‘a’. Binnen ‘b’ is de algemene teneur dat de focus te beperkt is: er werden al prioritare doelgroepen bepaald in diverse plannen (vb. masterplan). Trek dit gewoon door, dezelfde gebreken die opgesomd werden, worden ook ervaren bij andere kwetsbare groepen (vb. het werken met kinderen in armoede).
 - Deze opmerking wordt beaamd. De 5 prioritare doelgroepen moeten benoemd worden. Het zou een gemiste kans zijn om in de doelstelling al zo te focussen.
 - Er wordt ook een lans gebroken om ook kinderen en jongeren in armoede te benoemen in puntje b. Het zou gewoon raar zijn in kader van een doelstelling geïntegreerd en transversaal beleid om één specifieke doelgroep te kiezen.
- Belangrijk aspect in de doelstelling is dat je als jongere zelf de keuze kan maken in het aanbod. Kinderen en jongeren moeten ruimte krijgen om hun vrije tijd zelf in te vullen. Vrije tijd staat onder druk, het wordt geclaimd door andere zaken (dit is zeker voor kwetsbare jongeren het geval). Die keuzevrijheid is super belangrijk. Ook vanuit dat perspectief is een landelijke spreiding enorm belangrijk.
- Het waarborgen van vrije tijd is belangrijk, qua tijdsbesteding wordt immers veel ingevuld door anderen. Om het kind zich goed te laten voelen, moet er keuzevrijheid zijn en tijd om de ‘eigen tijd’ in te vullen. Afstemming met andere domeinen is noodzakelijk om die vrije tijd te kunnen waarborgen. Vrije tijd moet daarbij vanuit het kind vertrekken: dat hij/zij zelf kan kiezen wat die wil + dat aanbod hierop ook aansluit. Deze doelstelling werpt ook de vraag op onderwijs en de opvang era: hoe vul je dit in? Of wat met huiswerk? Dit zijn zaken waardoor jongeren zich niet vrij genoeg kunnen voelen of te weinig vrije tijd hebben.
- De doelstelling moet over meer gaan dan enkel aanbod, het gaat ook over de druk op de vrije tijd: dit is de plek waar ze zich kunnen ontwikkelen tot wie ze zijn. Er moet wel een divers aanbod zijn. Een goeie openbare ruimte kan ook belangrijk zijn voor een goed vrijetijdsbeleid. Aanbod is niet voldoende, tieners zijn er niet altijd naar op zoek, vrije tijd moet niet altijd georganiseerd zijn. Plaatsen om ergens te kunnen ‘hangen’ moeten er zijn.
- ‘Ruimte geven’ klinkt nog te passief. Het ‘participatieve’ binnen de eigen vrije tijd vorm te geven moet ondersteund worden. Dat blijkt te weinig uit huidige formulering.

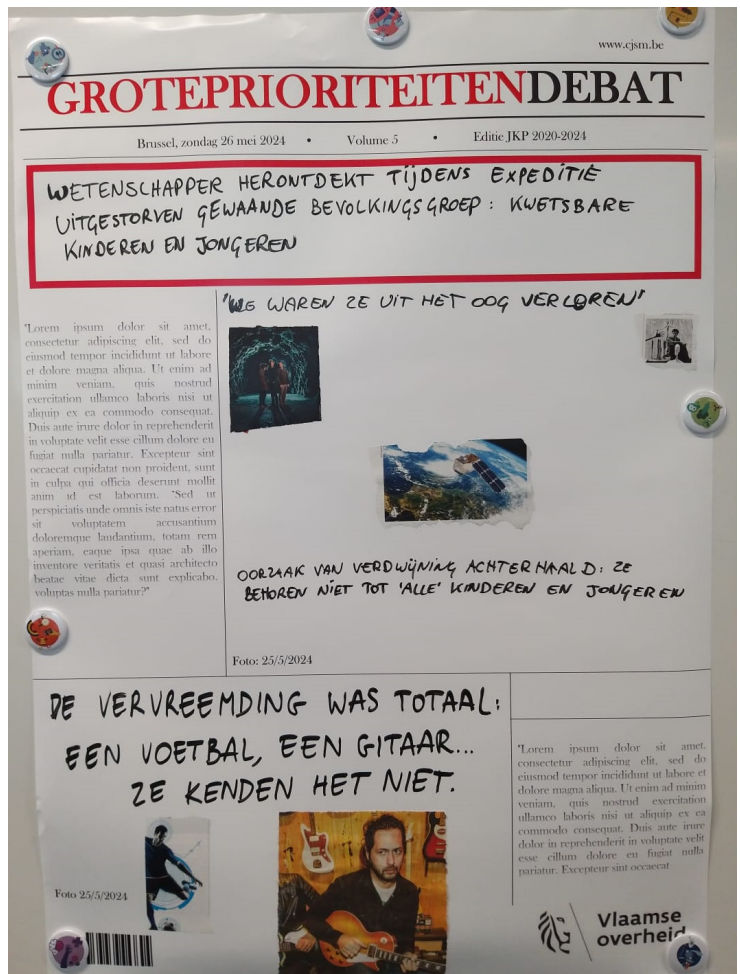
Vrije tijd, armoede, welbevinden, ...

- Het jeugdwerk kan een rol spelen op een preventieve manier. In hun vrijetijdsbesteding kunnen kinderen en jongeren sociaal weerbaar gemaakt worden. Het bleek al uit een andere pitch 'goed in je vel' dat het moeilijk is voor jongeren om zich goed te voelen. In de vrije tijd wordt door jeugdwerkers enorm veel werk verricht met impact. Elke euro investering in de vrije tijd sector, spaart er drie uit elders (vb. welzijn ...). Deelluik a in de doelstelling is daarom cruciaal: nl. krachten van diverse sectoren samenbrengen. Hiermee zijn diverse ministers te enthousiasmeren.
- Netwerk tegen armoede koppelde terug met jongeren over de voorgestelde prioriteiten: deze jongeren stelden dat binnen vrijetijdsactiviteiten een plek wordt gecreëerd waar je jezelf kan zijn en je jezelf kan ontdekken. Vertrouwenspersoon vinden in de vrije tijd worden vaak vertrouwenspersonen gevonden, zeggen deze jongeren zelf. Het is m.a.w. woorden cruciaal als veilige omgeving.
- De voorwaarde is wel dat er kwaliteit geboden wordt, er zijn randvoorwaarden verbonden aan kwaliteitsvol jeugdwerk. Jeugdwerk is niet gewoon een lokaal openzetten. Er is dus een kwaliteitsvolle, professionele aanpak nodig. Het mag ook niet enkel blijven voor diegene die wel bekwaam zijn om zichzelf te ondersteunen. Hierin moeten we nog groeien t.o.v. andere landen. Het jeugdwerk moet kwaliteitsvol aangepakt worden met voldoende middelen én met oog voor spreiding – nog veel jongeren worden momenteel niet bereikt. De concentratie zit nu in grote steden omdat daar meer middelen zijn, maar er moet meer spreiding komen..

Vrije tijd en het lokale niveau

- Vlaanderen heeft de autonomie gegeven aan lokale besturen wat betreft het lokaal jeugdbeleid. Er is op lokaal niveau echter zware financiële druk. Daarom is het belangrijk dat Vlaanderen voorbeelden geeft en inspiratiekaders biedt. Vlaanderen moet ook qua transversaal werken het voorbeeld geven. Deze doelstelling moet dus echt als prioriteit naar boven komen om die lokale besturen goed te kunnen voeden en inspireren, zodat zij hun lokale jeugdbeleid kunnen waarmaken.
- In de doelstelling staat geïntegreerd en transversaal als begrippen centraal. Een interessante evolutie zijn vb. de Huizen van het Kind. Het valt te bekijken welke interessante linken te leggen zijn vanuit vrijetijdsbeleid en jeugdwerk. Het is een andere invalshoek, want HvhK vertrekken veeleer vanuit het perspectief van de ouders en minder vanuit de jongeren. Maar er zijn interessante samenwerkingsverbanden mogelijk, ook lokaal.

Opvang en vrije tijd

3 SPEEDDATES – AANBEVELINGEN & CONCRETE ACTIES

1. Armoede van kinderen en jongeren terugdringen

- Inzetten op de kruispunten tussen jeugd, vrijetijd, welzijn, onderwijs, ...
- Inzetten op bruggenbouwers.
- Koppel hier een specifiek budget aan om dit te realiseren.
- Goede coördinatie dat het departement jeugd overstijgt.
- Armoede – Vrije tijd – Discriminatie – middelen: Werk met brugfiguren en met kruispuntdenken. Gebruik Diversiteit als rode draad.
- Neem uithuisplaatsing mee op binnen deze doelstelling.
- Woonbeleid aanpakken.
- Bundel de middelen die er zijn.
- Zorg voor meer ondersteuning van leerkrachten in het omgaan met kinderen in kansarmoede.
- Maak de armoedekloof kleiner.
- Organiseer gratis/zeer toegankelijke kampen.

2. Psychisch welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling versterken

- Kruispunten zijn nodig in de uitvoering van het beleid → Jeugdwerk heeft rol te spelen in welbevinden met focus op doelgroepen. Intersectioneel inzetten op psychisch welbevinden.
- Coördinerend overleg over de departementen heen rond welbevinden en school-werkoverstap van minderjarigen en minderjarige nieuwkomers.
- Dit is minder transversaal dan de andere thema's, maar wel heel prioritair. Laat dit geen rem zijn om het niet mee te nemen binnen de vijf grote prioriteiten.
- Netwerk creëren met jeugdwerkers en welzijnssector om expertise uit te wisselen.
- Zorg voor noodlijnen die bereikbaar zijn.
- Leerkrachten ondersteunen met personeel om met psychisch welzijn om te gaan.
- Koppel hier een specifiek budget aan.
- Zet experimentele projecten op tussen jeugdwerk en voorzieningen, jeugd welzijn, ..
- Zorg voor een laagdrempelige jeugdhulpverlening.
- Onderzoek: onderbelichte noden in kaart brengen.
- Voortzetten Overkophuizen.
- Een derdebetalersregeling voor laagdrempelige begeleiding voor jongeren zonder dat dat via de ouders moet.
- In de opleiding van psychologen, maatschappelijk werkers, ... is een module cultuursensitieve zorg voorzien.
- Investeer in safe spaces.

3. Werk maken van duurzame en veilige buurten

- Veilige mobiliteit die jongeren versterkt in hun autonomie.
- Jongeren betrekken in de principiële planningsfase van publieke en private infrastructuur.
- Sociale cohesie stimuleren door woonvormen aan te passen: cohousing.
- In elke gemeente van Vlaanderen een Kleine Wildernis (projectoproep natuur in je buurt – agentschap Natuur en Bos) lanceren.
- Inbreken op sociale huisvesting & bouwpromotoren.
- Visie op jeugdriendelijke omgevingsplanning uitwerken mét subsidielijnen om lokale besturen te overtuigen.
- Creëer veilige, groene rustruimtes in de wijk (dit draagt ook bij tot het welbevinden) en veilige routes om er te geraken. Dit brengt mensen samen.
- Zet verder in op het speel- en verbindingsweefsel op Vlaams niveau.
- Verplicht de jeugdnorm/jeugdtoets bij de ruimtelijke ontwikkeling.

- Voorbeeldfunctie door overheden → politici, ambtenaren, lokaal en bovenlokaal + monitoring.
- Verbindende activiteiten tussen diverse en verschillende werkingen, vertrekkende vanuit de kracht van jongeren.

9. Kritisch denken en mediawijsheid stimuleren

- Digitalisering mag geen extra drempel opwerpen voor participatie. Bv. het inschrijven van een vrijetijdsactiviteit mag niet uitsluitend digitaal gebeuren.
- Kritisch burgerschap stimuleren en aanwakkeren buiten bestaande kaders (jeugdraad) → nu prioriteit maken van klimaat en ecologie.
- Digitale vaardigheden en mediawijsheid in het vrijetijdsaanbod van jongeren in voorzieningen en jongeren met een beperking uitbouwen.
- Niet enkel rond skills werken, maar ook structurele maatregelen doorvoeren om gedragsverandering te krijgen.
- Op elk vlak nieuwe kanalen gebruiken om informatie rond “maatschappijkennis” en “(social) media” te verspreiden”.

10. Leerloopbaan op maat en terugdringen vroegtijdige schoolverlaters

- Sollicitatieprocedures herzien.
- Werkgevers eerst laten afdruisen of de kandidaat bij het bedrijf past en in functie daarvan een profiel opstellen. Ipv andersom.
- Verder inzetten op erkenning van elders verworven competenties. Neem ervaringen van buiten de school ook mee.
- Voldoende zorg besteden aan jongeren.
- Zet meer in op de talenten van jongeren.
- VDAB moet inzetten op levensloopbaan op maat, gebaseerd op context, mogelijkheden en talenten.

11. Welbevinden van minderjarige nieuwkomers

- Bepaalde stukken/spelen in asielcentra gaan spelen. Eerder dan alleen ontvangende organisaties waar kinderen en jongeren naartoe komen.
- Buddies voor minderjarige nieuwkomers.

12. Rechten van uithuisgeplaatste kinderen en jongeren waarborgen

- Meer inzetten op het netwerk van deze jongeren.
- “Verlengde minderjarigheid” in de jeugdzorg.
- Leerkrachten detacheren naar voorzieningen binnen jongerenwelzijn voor een beter onderwijs voor kinderen en jongeren die uithuisgeplaatst zijn.
- Doelgroep concretiseren: jeugdhulp, vluchtelingen, gehandicapten.

13. Toegang tot kwaliteitsvolle jobs

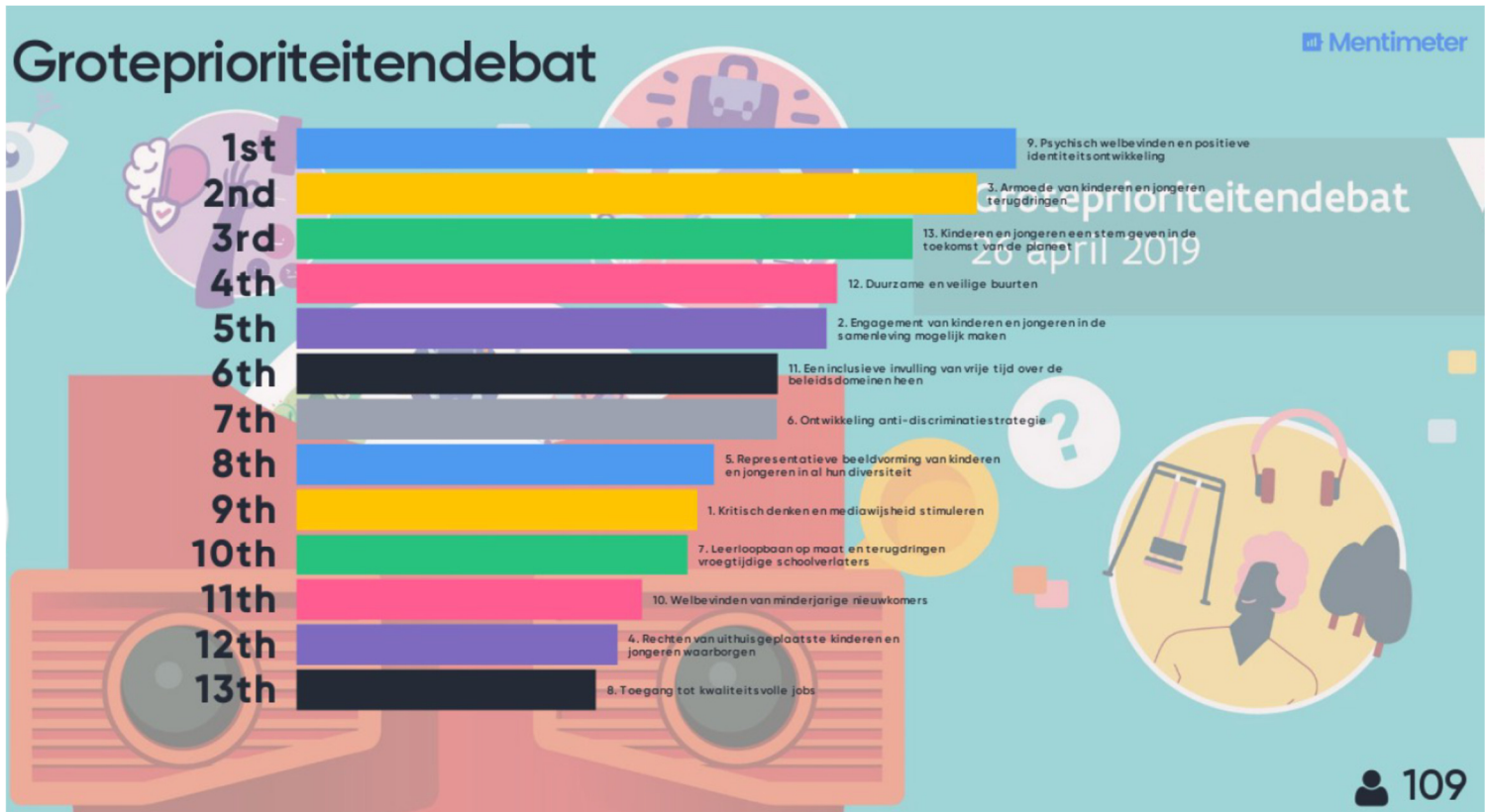
- Stages reguleren (duur, betalen, ...).
- Tijdelijke contracten financieel minder interessant maken.
- Zorg voor een totaaltraject binnen arbeidsbemiddeling.
- Loon-anciënniteitsverhouding herbekijken.

Andere:

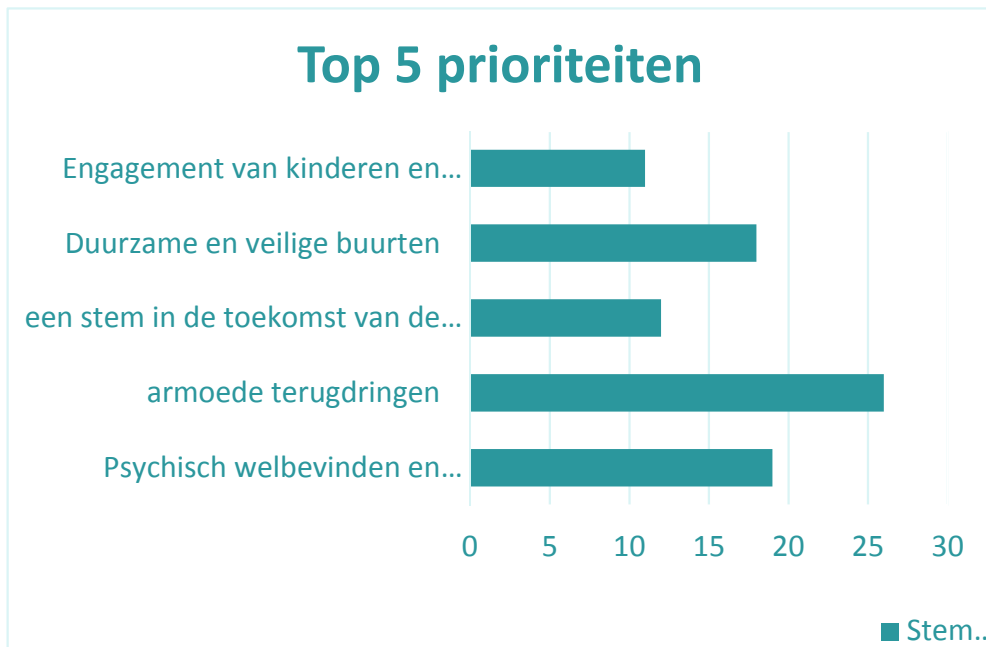
- Alle kinderrechten zijn prioritair.
- Het eigenaarschap van het JKP moet verdeeld worden over alle departementen.
- Geest & DNA van het JKP zit nu vooral vervat in vrije tijd. Trek dit ook door naar andere clusters (+ verbinding evaluatie vorig JKP).
- Elke doelstelling moet ambitieus, concreet en meetbaar zijn. Bovendien moet er aan elke doelstelling een budget gekoppeld worden.

4 RANKING 13 DOELSTELLINGEN

4.1 RANKING MENTIMETER

4.2 RANKING TOP 5

4.3 FINAAL OVERZICHT PRIORITERING 13 DOELSTELLINGEN

1. De Vlaamse overheid zet in op het bestrijden van (kans)armoede van kinderen en jongeren door
 - a. armoede bij kinderen en jongeren substantieel terug te dringen door beleidsmaatregelen te nemen waarbij het inkomen van gezinnen in een moeilijke sociaal-economische situatie verhoogd wordt en de uitgaven verlaagd worden;
 - b. coherente beleidsmaatregelen te nemen om de basisvoorzieningen structureel toegankelijker te maken.
2. De Vlaamse overheid versterkt het psychisch welbevinden en de positieve identiteitsontwikkeling van kinderen en jongeren door
 - a. in te zetten op laagdrempelige toegang tot informatie op maat van jongeren en hun omgeving;
 - b. extra aandacht te hebben voor het omgaan met sociale druk en prestatiedruk en het doorbreken van het taboe rond mentaal welbevinden;
 - c. in te zetten op veerkracht en weerbaarheidstrainingen op maat;
 - d. een laagdrempelige, toegankelijke en kwaliteitsvolle hulpverlening aan te bieden op alle niveaus.
3. De Vlaamse overheid maakt werk van duurzame en veilige buurten waar kinderen en jongeren graag wonen en vertoeven door
 - a. kwaliteitsvol wonen te garanderen;
 - b. groene speelruimte en hangruimte te waarborgen en te creëren;

- c. een autonome en veilige manier van verplaatsen voor kinderen en jongeren te garanderen;
- d. de stem van kinderen en jongeren mee te nemen in het vormgeven van de buurt.

4. De Vlaamse overheid maakt het mogelijk dat kinderen en jongeren ecologisch verantwoorde keuzes kunnen maken en geeft hen een stem in de toekomst van de planeet door

- a. Duurzame alternatieven toegankelijk en betaalbaar te maken;
- b. informatie en kennis over ecologisch verantwoorde opties beschikbaar te maken en actief te verspreiden naar alle kinderen en jongeren;
- c. een verregaand en gedragen klimaatbeleid/-actieplan op te maken waarbij kinderen en jongeren volwaardige actor zijn.

5. De Vlaamse overheid zorgt ervoor dat kinderen en jongeren actief kunnen bijdragen aan de samenleving door

- a. hen te versterken in hun vaardigheden om geweldloos en respectvol te communiceren en zo een open debatcultuur te stimuleren;
- b. hen te stimuleren om zich vrijwillig in te zetten, waarbij zij erkend en gewaardeerd worden voor hun engagement en vergaarde competenties;
- c. blijvend in te zetten op participatie van kinderen en jongeren.

6. De Vlaamse overheid laat kinderen en jongeren optimaal van vrije tijd genieten en geeft hen ruimte om zelf hun vrije tijd vorm te geven door

- a. in te zetten op een geïntegreerd en transversaal vrijetijdsbeleid;
- b. kinderen en jongeren, en specifiek diegenen met een handicap, de mogelijkheid te bieden om optimale invulling te geven aan hun vrijetijdsbeleving.

7. De Vlaamse overheid zet in op een gelijkwaardige behandeling van elk kind en jongere en ontwikkelt een anti-discriminatiestrategie door

- a. in te zetten op een gelijkwaardige behandeling van kinderen en jongeren in al hun diversiteit;
- b. Komaf te maken met alle vormen van structurele discriminatie en haatspraak.

8. De Vlaamse overheid beoogt een diverse en integrale representatie van kinderen en jongeren die rekening houdt met de intersectionele superdiversiteit van deze kinderen en jongeren door

- a. te sensibiliseren over stereotypering en vooroordelen over genderidentiteit, buitenlandse herkomst, handicap, kansarmoede en opleidingsniveau;
- b. in te zetten op een representatieve beeldvorming van kinderen en jongeren zonder stereotypering en vooroordelen in media, onderwijs en vrije tijd.

9. De Vlaamse overheid verbindt zich ertoe kinderen en jongeren te versterken als kritisch denkende en mediawijze burgers door ervoor te zorgen dat zij

- a. over de vaardigheden beschikken om geïnformeerd, actief en creatief om te gaan met alle vormen van online en offline media;
- b. intentionele en niet-intentionele polariserende processen kunnen herkennen;
- c. er zich bewust van zijn hoe er met hun gegevens omgesprongen wordt.

////////////////////////////////////

